

mti belföldi hírek.

1961. november 16.

bb 1. szakvéleményt mondanak, műszaki terveket készítenek - sokféle feladat megoldására vállalkoztak a budapesti népfront műszaki aktivistái,

i di/gk vm sr

1961. november 16.

a budapesti népfront műszaki aktivistái sokféle feladat megoldására vállalkoztak az elmúlt hónapokban, s vállalkoznak napjainkban is. azonkívül, hogy évről-évre, immár nagymányos módon részt vesznek a tanácsok községfejlesztési terveinek kidolgozásában, bekapcsolódtak budapest leltározásába és segítségükkel mintegy 15-20 millió forintot takarítottak meg. most új területeken kamatoztatják segítőkészségüket.

elhatározták többek között, hogy magas szakmai felkészültségüket, gazdag ismereteiket - legalábbis részben - társadalmi munka formájában a fővárosi tanács rendelkezésére bocsátják. véleményét mondanak többek között a budapesten sorra kerülő víz-, gáz- és csatornaépítkezések dokumentációjáról, terveiről, segítenek ki-dolgozásában vállalták, hogy közreműködnek a főváros gázellátása öt éves tervének elkészítésében, ötleteikkel, javaslataikkal pedig hozzájárulnak a tiszántúli földgáz tervezett budapesti hasznosításához, segítenek a leggazdaságosabb módszerek kiválasztásában.

a népfront műszaki aktivistái ezenkívül terveket készítenek a szabó ervin könyvtár, az állatkert és a vidám park fejlesztésével, bővítésével kapcsolatos munkákhoz. műszaki ellenőrzést végeznek az első és tizenkettedik kerületi tbc-gondozó intézet építkezésein - különösen a gépészeti munkáknál - a nagyvásártelep elektromos hálózatának felújításánál, s egyes színházak statikai vizsgálatánál. ezenkívül műszaki védnökséget vállaltak a lakóbizottságok kezelésébe átadott épületek felett. a műszaki akcióbizottság egy-egy tagja társadalmi munkában segíti a lakóbizottság számára ujszerű feladat megoldását, a támogatásnak ez a formája egyelőre a negyedik, a kilencedik, a tizenkettedik, a tizennegyedik, a tizenötödik és a tizenkilencedik kerületben alakult ki s összesen 30 házra terjed ki./mti/

Az anna-hegyi és diosdi zöldségtároló állagvédelmi terveinek

600/2/2

bb 2. aranykönyvtár - diákkönyvtár - olcsó könyvtár - a szépirodalmi
könyvkiadó tömegsorozatainak jövő évi köteteiből

i v/gk vm sr

1961. november 16.

a szépirodalmi könyvkiadónál elkészítették az 1962. évi ter-
veket. az aranykönyvtár című sorozatban 1962-ben tíz könyv lát nap-
világot. kiadják a magyar líra és a magyar próza két-két kötetes
gyűjteményét, arany jános toldi-trilógiáját, lírai költeményeit, el-
beszélő költeményeit. megjelenik jókai mór: egy magyar nábob, mik-
száth: különös házasság, móra ferenc: tápéi furfangosok, móríc
zsigmond: elbeszélések, rokonok és kivilágos kivirradtig című köte-
te.

a fiatalabb olvasók örömmel fogadják majd a diákkönyvtár soro-
zat jövő évi köteteit: illés béla válogatott novellák, eötvös
józsef: a falu jegyzője, mikszáth kálmán: új zrínyiász, móríc
zsigmond: égimadár - kismadár, rokonok, tolsztoj: válogatott novellák
és moliere: a fősvény című könyvét.

a kincses könyvek sorozatban - többek között - közreadják
mesterházi lajos: pár lépés a határ, tamási áron: szírom és boly,
jókai mór: szegény gazdagok, móra ferenc: az aranykoporsó és bárány
tamás: rákóczi zászlai című munkáját.

a szépirodalmi könyvkiadó egyik legnépszerűbb, legnagyobb
hatású sorozata az olcsó könyvtár kötetei, amelyek sok tízezres
példányszámban jutnak el a fővárosi és vidéki olvasókhoz. 1962-ben
a sorozatban - a tervek szerint - 30 mű lát napvilágot. ezek közül
érdekesnek ígérkezik darvas józsef: máról-holnapra, karinthy frigyés:
utazás a koponyám körül, pausztovszkij: nagy várakozások kora,
solohov: feltört ugar, szaltikov-scsedrin: a galavljov-család,
jirások: kutyafejűek, traven: embervásár mexikóban, bates: jó széllel
francia partra című munkája. nagy érdeklődésre tarthat számot le
sage: a sánta ördög, scott ivanhoe, zola a pénz, bédier: trisztán
és izolda, defoe: moll flanders, chabrol: egy emberrel több, verne:
prémek hazája, és thomas mann: mario és a varázsló című könyve.
/mti/

- . -
- 2 -

bb 3. nyolcszáz orvostanhallgató segíti a vöröskereszt munkáját,
huszezer résztvevő az egészségügyi előadásokon a nyolcadik kerületben.

i hi/gg vm sr

1961. november 16.

a nyolcadik kerület közegészségügyében egyre nagyobb szerep-
szerez a vöröskereszt mozgalom: a 39 üzemi, a 33 hivatali és
12 lakóterületi szervezetben 7600 társadalmi aktivista tevékenyke-
dik a kerület egészségügyéért. a fiatalok is szívesen végeznek em-
berbaráti szolgálatokat: a kerület valamennyi általános iskolájában,
a hat középiskolában működik vöröskereszt csoport, összesen
1200 tanuló részvételével. főleg a nagylétszámú üzemek a bázisai a
mozgalomnak. itt működik a kerület 87 egészségügyi állomásának a
tele, s a gyárak dolgozói közül több mint 230 kiképzett elsősegély-
nyújtó támogatja az üzemorvosok munkáját.

a vöröskereszt munkájában igen élénken vesznek részt a buda-
pesti orvostudományi egyetem hallgatói is. közülük nyolcszázán hasz-
nosan tevékenykednek az egyetemen kívül: a lakóterületen és az
üzemekben előadásokat tartanak, tanfolyamokat vezetnek, egészségügyi
patronáló munkát végeznek a kollégiumokban és másutt.

a kerület egész lakosságára kiterjedő egészségügyi felvilágo-
sító tevékenységben részt vesz mintegy 500 házegészségőr is, akik
a lakóházakban az egyedülálló idősök szociális gondozását látják el,
s elősegítik a kerület tisztasági mozgalmát. a vöröskereszt érdeme,
hogy a józsefvárosi lakosság egyre nagyobb érdeklődést tanúsít
a közegészségügyi problémák iránt. ennek egyik bizonyítéka, hogy a
rendszeresen megtartott egészségügyi előadásokon évente mintegy
huszezren vesznek részt./mti/

bb 5. pénteken sarkadon sorsolják a Lottót

i kf/kf vm ki

1961. november 16.

a lotto legközelebbi - 46. játékheti - nyerőszámainak a sor-
solását november 17-én, pénteken délelőtt 10 órai kezdettel sarka-
don, a járási művelődési otthonban rendezik a sportfogadási és
lotto igazgatóság./mti/

- 3 -

bb 4. éjjel-nappal dolgoztak az építők - tető alá került a ferenc telefonközpont utolsó nagy épülete

i sb/tr-lm vg

1961. november 16.

több mint két éve dolgoznak a 23-as építőipari vállalat munkásai a ferenc telefonközponton, amely a jövő évben már 8 ezer új állomással bővíti budapest telefonforgalmát. a központ utolsó nagy épületének alapozása a tavasszal kezdődött és ezért féltő volt, hogy a téli havazás még nyitott tetejű épületet talál. az építőmunkások azonban október elején vállalták, hogy kétműszakos termeléssel gyorsítják meg az előregyártott épület-szerkezetek összeszerelését. az építkezésen hat fényszórót és több hordozható lámpát állítottak fel s éjjel is szinte nappali fényben dolgoztak. vasárnap sem tartottak munkaszünetet. így december helyett már most tető alá került az utolsó nagy épület, s megkezdtek a válaszfalak elhelyezését, a vakolást és az épületgépészeti berendezések szerelését. a tetővel védett és a hőlég-fúvó berendezésekkel melegített helyiségekben télen is zavartalanul dolgozhatnak, s így a jövő év közepén átadják az épületet. /mti/

..-

- 4 -

bb 6. három miskolci mérnök országos jelentőségű ujtítása

vid/sze/m/ki

1961. november 16.

az életmezésügyi minisztérium sütőipari igazgatóságának ideai ujtási feladattervében szerepelt a széntüzelésű kenyérsütő gőzkemencék gáz-, illetve folyékony üzemanyaggal való üzemeltetéséhez szükséges berendezés elkészítése. három miskolci mérnök: katona zoltán, pályka géza és paczolay jeno megoldották a feladatot. a kijelölt debreceni pékségben a sütőkemence átépítésekor szerelték fel azt a berendezést, amely szén helyett folyékony üzemanyaggal fűti a sütőteret. a három mérnök az ujtást úgy oldotta meg, hogy a kemence szénrel, gázzal, illetve olajjal egyaránt fűthető. a kemencét kipróbálták és az már az új megoldás szerint üzemel. /mti/

..-

bb 7. közeledik a disznóvágások ideje: készülnek a huszozó kádak a bátaszéki kádárszövetkezetben

vid/sze/m/ki

1961. november 16.

bátaszéken két évszázados hagyománya van a kádármesterségnek, s jelenleg az ország négy kádárszövetkezte közül itt működik az egyik. a szövetkezet termékének választéka az elmúlt években több új cikkel bővült: gyermekszámolyok, talicskák is készülnek bátaszéken, s ebben az évben egy vagon parkettát is gyártanak külföldi rendelésre.

de munka van bőven a hagyományos kádárszakmában is: az idén 1225 hordót készítettek több mint ötezer hektoliter őr-tartalommal. most pedig a téli disznóvágások közeledtével tekintélyes mennyiségű huszozó kád kerül ki a bátaszéki kádárok keze alól. háromszáz kádat már elszállítottak, újabb 400 pedig most készül. egyidejűleg 350 huszozásra ugyancsak alkalmas dézsát is értékesít a szövetkezet. /mti/

..-

- 5 -

8.35

9.30

2.20

8. 1.400 ifjúsági művészeti csoport a fővárosban - Liszt és Bartók műveivel ismerkedtek a fiatalok

i Lv/tm/m/sr

1961. november 16.

a fővárosban jó eredménnyel zárult az idei ifjúsági művészeti szemle. az üzemekben, kerületekben és hivatalokban jelenleg mintegy 1.400 öntevékeny ifjúsági művészeti csoport „működik”, ebben az évben - tekintettel Bartók 80. és Liszt 150. születési évfordulójára, - kiemelt művészeti ágként az ének és zene szerepelt. a kiszervezetek e művészeti ágakban számos kezdeményezést váltottak valóra. több helyen zenei ismeretterjesztő előadásokat és zenei fejtorversenyeket rendeztek. a Lőrinci fonóban például „Beethovenről napjainkig” címmel előadássorozatot indítottak. a 6. kerületben az ifjúsági kórusok részvételével megtartották az „Éneklő ifjúság ünnepe”-t.

a 9. kerületben színvonalas ünnepségen emlékeztek meg Liszt Ferenc születésének 150. évfordulójáról. ezen kívül megrendezték a ferencvárosi dalostalálkozót, amelyen hat üzemi és öt iskolai énekkar lépett fel. az építésügyi minisztérium 23. számú vállalatánál 70 fiatalból álló énekkar alakult. ezek a példák mutatják, hogy a budapesti fiatalok a zenekultúra területén jelentős eredményeket értek el. a fővárosban az idei kulturális szemlén 240 zenekar és 225 kórus lépett fel.

fejlődés mutatkozik a színjátszó csoportok létszámának növekedésében is. amíg a múlt évben összesen 276 színjátszó-csoport volt, idén a különböző rendezvényeken több mint 580 együttes mutatkozott be. javult a műsorok színvonala is. a 6. kerületben például több csoport tűzte műsorára Csehov egyfelvonásos darabjait.

az idei kulturális szemle legkiemelkedőbb eredménye, hogy a kerületekben és nagyobb üzemekben új művészeti ágak alakultak: az irodalmi színpadok. előnye, hogy kevés létszámmal, költséges díszletek nélkül színvonalas műsort adnak az ifjúsági rendezvényeken. a 9. kerületben például jól sikerült József Attila-estet rendeztek. ezen kívül a francia ellenállási mozgalom időszakáról szóló irodalmi alkotásokat vittek színpadra. a 8. kerületben egy üzemi és egy középiskolai irodalmi színpad tevékenykedik. az üzemi irodalmi színpad tagjai a kerület gyáraiban Radnóti, Ady, és Karinthy szövegeit olvasták meg. a középiskolai irodalmi színpad pedig a középiskolákban tanultakból merített témákat dolgozza fel. a fővárosban jelenleg 68 irodalmi színpad működik, s tagjainak száma meghaladja az 1.200-at.

/mti/

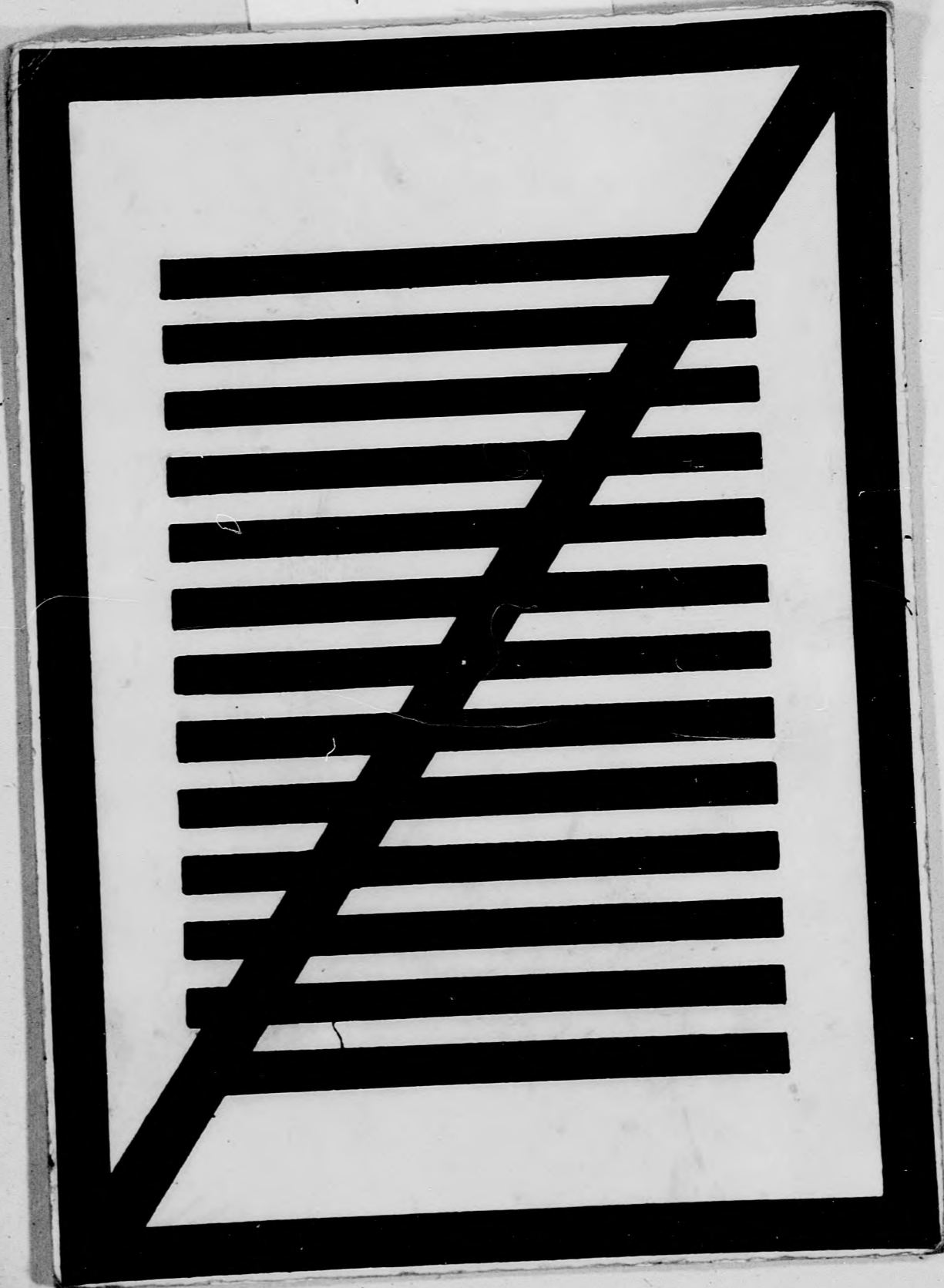
- 6 -

9.04

9.04
Lau

F

képek: 7. lap

bb 11. mesedélutánok - tanyai gyerekeknek

vid fm/ke vm fm

1961. november 16.

hajdu-bihar megyei könyvtár mesedélutánokat rendez a hajdusági tanyatelepüléseken a gyerekeknek. a „mesemondók”, a művelődési autóval érkeznek s a tanyasi iskolákban szórakoztatják a kicsinyeket. /mti/

bb 14. tíz új általános iskola és egy gimnázium épült az ötéves terv első évében, - a következő négy évben három új gimnázium nyílik somogyban

vid fm/ke vm fm

1961. november 16.

somogyban az idei tanévben már minden községben a követelményeknek megfelelő általános iskolában kezdtek meg a tanítást. az idén 15 millió forintot költöttek 10 új iskola létrehozására. balatonbogláron 8 tantermes általános iskolát adtak át rendeltetésének, a többi 9 községben pedig négy tantermes iskola épültek.

a második ötéves tervben a középiskolák fejlesztése a fő feladat a megyében, mert somogy tíz középiskolája már nem elégíti ki az igényeket. csupán az elmúlt három évben ezerrel növekedett a továbbtanulók száma.

nagyatádon e hónapban adták át rendeltetésének az új gimnáziumot. az ötéves terv idején további három gimnáziummal gazdagodik a megye. kaposvárott 1963-ban kezdik meg a tanítást a 14 millió forintos költséggel épülő husz tantermes gimnáziumban. baracson a jelenlegi ideiglenes gimnáziumból 1963-ban nyolc tantermes új iskolába költöznek át a tanulók. jövőre építik fel fonyódon a balaton melletti járási székhelyen az új gimnáziumot, amely 1963-ban nyitja meg kapuit. /mti/

9.37

9.45

2. sz. sz. sz.

- 8 -

bb 12. bányajáró orvosok

vid fm/ke vm fm

1961. november 16.

a közép-dunántúli szénbányászati tröszt üzemorvosai kutatják a jellegzetes bányászbetegségek okait. legutóbb a reuma megelőzésére dolgoztak ki intézkedéseket. az orvosok leszálltak a bányába és megvizsgálták a munkahelyeket. tanácsukra tökéletesítették a szellőző berendezéseket, a légvonat utját szabályozták. a tröszt bányorvosai grafikont vezetnek a levegő összetételéről, hogy ennek ismeretében elősegíthessék a légzőszervi bántalmak megelőzését. a reumásokat az ujonnan létesített bányászfürdőkben gyógyítják. a trösztnek már négy reuma-fürdője van. /mti/

bb 13. női képzőművészeti szakkör borsod megyében

vid fm/ke vm fm

1961. november 16.

a borsod megyei nőtanács kezdeményezésére négy évvel ezelőtti hat tehetséges és lelkes asszony alakította meg a megye első női képzőművészeti szakkörét. az asszonyok a miskolci festőművészek irányításával nagy szorgalommal végezték munkájukat és alkotásaikból minden évben a nemzetközi nőnapon kiállítást rendeznek. a rendszeres gyakorlat és szorgalom eredménye, hogy ma már a szakkör két tagja, keller livia és molnár ágnes mint hivatásos művész dolgozik. most két termelőszövetkezetben dolgozó asszony határozta el, hogy szabadidejében rajzolással és festéssel foglalkozik. /mti/

bb 24. százezer takarékos ember baranyában

vid te vm ki

1961. november 16.

baranyában százezeren, azaz minden negyedik ember takarékoskodik. most az ajándékozások ideje előtt megnőtt a takarékosági kedv: másfél hónap alatt tizenhatszázötven millió forintot tettek takarékosba a baranyaiak, a betétek száma pedig nyolcszázötvennel nőtt. a megyében már ötvenhat faluban és két városban annyi a betétkönyv, ahány a ház. takarékoskodnak a termelőszövetkezeti tagok is. a mágocsi béke termelőszövetkezetben például minden családnak van betétkönyve.

a felnőttek példáját követik a diákok is. még negyed éve sem járnak iskolába, de már egymillió forintért vásároltak takarékbélyeget. /mti/

9.50

10. sz. sz. sz.

- 9 -

bb 11. mesedélutánok - tanyai gyerekeknek

vid fm/ke vm fm

1961. november 16.

hajdu-bihar megyei könyvtár mesedélutánokat rendez a hajdusági tanyatelepüléseken a gyerekeknek. a „mesemondók”, a művelődési autóval érkeznek s a tanyasi iskolákban szórakoztatják a kicsinyeket. /mti/

bb 14. tíz új általános iskola és egy gimnázium épült az ötéves terv első évében, - a következő négy évben három új gimnázium nyílik somogyban

vid fm/ke vm fm

1961. november 16.

somogyban az idei tanévben már minden községben a követelményeknek megfelelő általános iskolában kezdték meg a tanítást. az idén 15 millió forintot költöttek 10 új iskola létrehozására. balatonbogláron 8 tantermes általános iskolát adtak át rendeltetésének, a többi 9 községben pedig négy tantermes iskola épültek.

a második ötéves tervben a középiskolák fejlesztése a fő feladat a megyében, mert somogy tíz középiskolája már nem elégíti ki az igényeket. csupán az elmúlt három évben ezerrel növekedett a továbbtanulók száma.

nagyatádon e hónapban adták át rendeltetésének az új gimnáziumot. az ötéves terv idején további három gimnáziummal gazdagodik a megye. kaposvárott 1963-ban kezdik meg a tanítást a 14 millió forintos költséggel épülő husz tantermes gimnáziumban. barcsan a jelenlegi ideiglenes gimnáziumból 1963-ban nyolc tantermes új iskolába költöznek át a tanulók. jövőre építik fel fonyódon a balaton melletti járási székhelyen az új gimnáziumot, amely 1963-ban nyitja meg kapuit. /mti/

- 8 -

9.37

945

bb 12. bányajáró orvosok

vid fm/ke vm fm

1961. november 16.

a közép-dunántúli szénbányászati tröszt üzemorvosai kutatják a jellegzetes bányászbetegségek okait. legutóbb a reuma megelőzésére dolgoztak ki intézkedéseket. az orvosok leszálltak a bányába és megvizsgálták a munkahelyeket. tanácsukra tökéletesítették a szellőző berendezéseket, a légvonat utját szabályozták. a tröszt bányorvosai grafikont vezetnek a levegő összetételéről, hogy ennek ismeretében elősegíthessék a légzőszervi bántalmak megelőzését. a reumásokat az ujonnan létesített bányászfürdőkben gyógyítják. a trösztnek már négy reuma-fürdője van. /mti/

bb 13. női képzőművészeti szakkör borsod megyében

vid fm/ke vm fm

1961. november 16.

a borsod megyei nőtanács kezdeményezésére négy évvel ezelőtti hat tehetséges és lelkes asszony alakította meg a megye első női képzőművészeti szakkörét. az asszonyok a miskolci festőművészek irányításával nagy szorgalommal végezték munkájukat és alkotásaikból minden évben a nemzetközi nőnapon kiállítás rendeznek. a rendszeres gyakorlat és szorgalom eredménye, hogy ma már a szakkör két tagja, keller livia és molnár ágnes mint hivatásos művész dolgozik. most két termelőszövetkezetben dolgozó asszony határozta el, hogy szabadidejében rajzolással és festéssel foglalkozik. /mti/

bb 24. százezer takarékos ember baranyában

vid te vm ki

1961. november 16.

baranyában százezren, azaz minden negyedik ember takarékoskodik. most az ajándékozás ideje előtt megnőtt a takarékosági kedv: másfél hónap alatt tizennyolcmillió forintot tettek takarékosba a baranyaiak, a betétek száma pedig nyolcszázötvennel nőtt. a megyében már ötvenhat faluban és két városban annyi a betétkönyv, ahány a ház. takarékoskodnak a termelőszövetkezeti tagok is. a mágocsi béke termelőszövetkezetben például minden családnak van betétkönyve.

a felnőttek példáját követik a diákok is. még negyed éve sem járnak iskolába, de már egymillió forintért vásároltak takarékbélyeget. /mti/

9.50

1026

- 9 -

bb 15. öt év alatt hat és félmilliárd forint hitel a magánépítkezések támogatására

i kf/kf/m/ki

1961. november 16.

a főváros zöldövezetében, s a nagyobb vidéki városokban szinte alig találni olyan utcát, ahol ne lenne egy-egy szép, új családi ház. az idén például 18 000 családi ház épült. a következő években ez a szám állandóan növekszik, hiszen az ötéves terv lakásépítkezésének zöme magánépítkezés formájában valósul meg. hogyan segíti államunk az ötéves tervben a magánépítkezéseket? a fontos kérdéssről az országos takarékpénztár építési kölcsön osztályán tájékoztatták az mti munkatársát.

az ötéves terv jelentős lakásépítési feladatainak a megvalósításához az állam - az érdeklődés és az igények alapján - számít a lakosságra.

a magánépítkezéseket a takarékoskodók áldozatvállalását, erőfeszítéseit jelentős összegű hitellel segíti az állam. az ötéves tervben évenként körülbelül 18 000 - 24 000 családi házhoz biztosítanak hitelt. az idén nyolcszázötvenmillió forintot - kétszázmillióval többet, mint tavaly - folyósított az otp, s a következő években is hasonló összeget bocsát a saját erőből otthont teremtők részére. a terv szerint öt év alatt hat- és félmilliárd forint kölcsönrel támogatja az állam a magánépítkezéseket.

a lakásépítési akció legkedveltebb formája a családi ház építkezés, amelyre - bár jelentős kötelezettséget ró az építőre - szívesen áldoz a lakosság.

az eddigi tapasztalatok azt mutatják, hogy új családi házak nem mindig ott növelték a lakásállományt, ahol erre a legnagyobb szükség lett volna. a következő években arra törekednek, hogy a magánépítkezések is a főváros és ipari települések lakásgondját csökkentsék. így elsősorban a bérből és fizetésből élők kapnak kölcsönt. ezért is, s továbbá mert a házépítés nagyobb erőfeszítést követel a lakosságtól - már az idén budapesten és öt vidéki városban - miskolcon, debrecenben, pécsen, szegeden és győrön - 80 000 forintra növelték a családi házépítési kölcsön felső határát. a többi városban és a kijelölt ipari településeken ugyancsak több hitel - hetvenezer forint - adható, mint az előző években. a kedvezőbb feltételek hatására budapestben például 38 százalékkal, az érintett vidéki városokban pedig 15 százalékkal növekedett az építők, illetve a kölcsöntkérelmek száma.

/folyt.köv./
9.55

- 10 -

bb 15. /öt év alatt ... 1. folyt./

gondot okoz, hogy a családi házak nagyrésztének építési formája nem kielégítő, nem úgy alakítja a városképet ahogyan azt szeretnék. a települések egységes, szebb kialakítását segítik a tervtervek. az építetők a tapasztalatok szerint eddig idegenkedtek a tervtervektől. az építésügyi minisztérium most újabb 50 tervtervet adott ki, amelyekkel már kielégítő a választék. ezeket a takarékpénztári fiókok már megkapták és megkezdték árusításukat. jelentős könnyebbség a jó tervterv alkalmazása, hiszen egy lakáshoz, családi házhoz szükséges terv ára 15-20 forint. a tervterv gyorsítja is az építkezéseket, hiszen ezek már figyelembe veszik az előregyártott elemeket. a magánépítkezések akadályaként jelentkeznek, hogy budapesten és a nagyobb vidéki városokban egyaránt kevés a megfelelő házhely. ezért a tanácsoknak sürgősen hozzá kell látniok a parcellázáshoz, hogy a következő évek nagyobb igényeit ki lehessen elégíteni.

a terület hiánya később egyre inkább korlátozza majd a családi házak építésének lehetőségét. ezért az országos takarékpénztár az ötéves tervben újszerű családi ház építési formát - a sorház építkezést - igyekszik meghonosítani. a szakemberek véleménye szerint - s a külföldi tapasztalatok is ezt bizonyítják a sorház lesz a jövő családi háza. a sorház ugyanis nem olyan területigényes, minden lakáshoz 60-80 négyzetméter külön bekerített telek, kert tartozik, közművesítésük gyorsabb, gazdaságosabb, s lényegesen kevesebb pénzzel, gondnal lehet hozzájutni, mint a „sajátépítésű”, családi házhoz. az ötéves tervben „mutatóban”, körülbelül 15 000 sorházat épített az országos takarékpénztár.

/mti/

bb 16. jó a téli tüzelőellátási helyzet - az országos energia-gazdálkodási hatóság vezetőjének nyilatkozata

i szf/gk/m/ki

1961. november 16.

az időjárás egyelőre enyhe, de bármelyik napon beköszönhet a tél. az mti munkatársa érdeklődött az országos energia-gazdálkodási hatóságnál, milyen az ország tüzelőanyagellátása a téli csúcsgazdálkodási időszak küszöbén. nász istván, az oegh vezetője a következőket mondotta:

/folyt.köv./

10.10

10.10
Lelli

- 11 -

bb 16. /jó a téli ... 1. folyt./ m

- téli tüzelőanyag-ellátásunk kiegyensúlyozott. az ellátási tervet úgy állítottuk össze, hogy hiánytalanul fedezze a fogyasztók szükségletét. az enyhe teleleji időjárás következtében októberben, novemberben a fogyasztók kevesebb tüzelőt vásároltak mint amire számítottunk, s ez tovább javítja a helyzetet. bőven el vagyunk tehát látva szénrel, brikettel, koksszal, gázzal, olajjal, fa is van annyi, amennyi kell azoknak, akiknek fafűtéses kályhájuk van. villamosenergia-gondjaink sem lesznek. a tüzelőanyag-tartalékok megfelelő biztonságot adnak akkor is ha kemény tél lesz és növekszik a fogyasztás. az ipar készlete megnyugtató, jelentősen meghaladja a tavalyi mennyiséget. az erőművek széntereit feltöltöttük, tartalékuk körülbelül 20 napi készletnek felel meg. a máv tüzelőanyag-készlete 32 napi és jó minőségű. a tüker és a tüzip-telepeken közel vagyunk a készletezési kapacitás felső határához, a széntartalék meghaladja az egyhavi téli értékesítés mennyiségét. a belkereskedelem részére a tervben előirányzott mennyiségen felül az év folyamán mintegy 300.000-350.000 tonna jó minőségű tüzelőanyagot tudunk biztosítani, amit az ipar és a közlekedés megtakarítása tett lehetővé. a belkereskedelem telepein a szén, a brikett és a koksz-készlet lényegesen nagyobb a tavalyinál. mind a kályhafűtéses, mind a központifűtéses lakónházak, intézmények, iskolák, kórházak ellátása megfelelő. kellően el van látva a falusi lakosság is. a folyamatos ellátást még akkor is fenn tudjuk tartani, ha esetleges szokatlanul kemény tél miatt a bányák néhány napig nem tudnának szállítani.

- különben a nehézipari minisztérium szénbányászati főosztályával egyetértésben intézkedtünk, hogy figyelembe véve a népgazdaság tüzelőanyag-készleteit, a széntermelés összhangban legyen a fogyasztással.

- akad nehézség is, de nem ellátási, hanem felhasználási. néhány nagyobb ipari felhasználó ugyanis túl „óvatosan” tervezte meg tüzelőanyag-szükségletét és többet igényelt, mint amennyit most fel tud használni. ez arra inti a vállalatokat, hogy a jövőben sokkal pontosabban, valóságos szükségletüknek megfelelően, a népgazdaság érdekeinek szem előtt tartásával készítsék el tüzelőanyag-tervüket. az átvételi nehézségeket egyébként igyekszünk elhárítani, hogy a tüzelőanyag-helyzetet minden részében egyensúlyban tartsuk, - fejezte be a tájékoztatást hász István, az oegh vezetője.
/mti/

10.15

10.40

Zell

...-

- 12 -

bb 17. világviszonylatban is kiemelkedő eredményt ért el a zuglói gépgyár a folyadék-tisztító berendezések, szeparátorok és centrifugák korszerűsítésében - elkészült a tisztítóberendezések nagy családjának utolsó tagja

i tó/tm vm

1961. november 16.

a gyógyszervegyészetben az élelmiszer-és az olajfeldolgozó iparban valamint a vegyipar más ágazataiban rendkívül fontos művelet a folyadékok tisztítása. az ehhez szükséges gépek és berendezések a zuglói gépgyárban készülnek, ahol igen figyelemre méltó eredményeket értek el a tisztítást szolgáló szeparátorok és centrifugák korszerűsítésében. a gyárban készülő ilyen berendezések megfelelnek a világszínvonal követelményeinek és a nemzetközi piacon is keresettek.

ismeretes például a már sorozatban készülő úgynevezett szupercentrifuga-család, amelynek egyes tagjait a gyógyszer iparon kívül alkalmazzák az élelmiszeriparban gyümölcsle és zsírdarításra, erőművekben turbina-olaj tisztításra, sőt alkalmas a gép galván-fürdő tisztítására is. laboratóriumok számára készítik ezeket hűtő, fűtő és steril kivitelben is. nagy, 16-30 ezres fordulatszámra alkalmassá teszi arra, hogy az egy mikron alatti nagyságú szennyező anyagokat is eltávolítsa a folyadékokból.

elsősorban a boripar igényeinek kielégítésére kezdték el a különböző szeparátorok kialakítását. az ehhez tartozó of 31 jelet viselő önkiürítő szeparátor az idén készült el és megkezdte sorozatgyártását is. a bor tisztítására készült berendezés végleges formáját alapos kísérletek során alakították ki. a mintapéldányt üzemeltették például az izsáki és a budafoki borpincészetben, ahol kiváló eredményeket értek el vele. a berendezés azonban alkalmasnak bizonyult a sör és a gyümölcslevek tisztítására is. programba vették olyan változat kialakítását, amelyet majd a szovjetunióból távvezetéken érkező olaj tisztítására alkalmaznak.

most az ilyen rendeltetésű berendezések fejlesztésének jelentős állomásához érkezett a gyár. elkészült az ov 32 jelű, úgynevezett csigás önkiürítő szeparátor mintapéldánya, amely a folyadék-tisztító berendezések nagy családjának utolsó tagja, technológiai sorrendben azonban az első helyre kerül majd. még az idén elkészül a próbasorozat is.

/folyt.köv./

10.23

10.42 Zell

- 13 -

/bb 17. világviszonylatban.....1.folyt./vm

ezzel a gyár megoldotta a folyadék tisztítás korszerűsítését. ugyanis a most elkészült csigás szeparátor két-három százalékkal csökkenti a kezdeti 20-25 százalékos szennyezettségét, majd az of 31 jelű önkiürítő szeparátorral tovább tisztítják 0.2-0.3 százalékra, végül a szupercentrifuga elvégzi a teljes tisztítást úgy, hogy gyakorlatilag semmiféle mérhető szennyezettség nem marad a folyadékban.
/mti/

bb 20. korszerűsítik az árvízvédelmi hírszolgálatot - adó-vevő rádió berendezésekkel szerelik fel a dunai vízügyi igazgatóságokat - megjavítják a partvédelem, a jégelhárítás és a légi felderítés együttműködését

i sb/sze vm vg

1961.november 16.

az árvízvédelem gyors és hatékony mozgósításának nagyon fontos eszköze a hírszolgálat. ezért az országos vízügyi főigazgatóság kiterjedt telefonhálózattal szervezte meg a folyók árvédelmi központjainak és a partmenti egységek összeköttetését. az árvízvédelem az elmúlt években tovább fejlődött. megjelentek a dunán az első korszerű jégtörő hajók, a levegőben pedig a főigazgatóság repülőgépe végez rendszeres vízügyi felderítést. ezekhez az új eszközökhöz korszerű hírósszeköttetés szükséges. ezért a főigazgatóság adó-vevő rádióberendezésekkel szereli fel a győri, a budapesti és a bajai vízügyi igazgatóságokat, a jégtörőket és a repülőket.

a vízügyi igazgatóságok már megkezdtek a 40-50 kilométeres hatósugarú rádióberendezések felszerelését. rádiót kapnak az árvédelmi központok, a legfontosabb gátvédő egységek. ezenkívül gépkocsira szerelt rádióátvitellel is ellátják a duna-menti igazgatóságokat. rövidesen befejezik a berendezések felszerelését és decemberben árvédelmi jégtörő gyakorlatot tartanak a szárazföldi, a légi és vízi egységek rádióösszeköttetésének és szervezettebb együttműködésének kipróbálására.
/mti/

10.27

10.27

Levi

- 14 -

bb 18. rekord idő alatt épült fel, még ebben az évben egymillió méter textiliát készült a soproni pamutipar új szövődéje

i sz/sze vm vg

1961.november 16.

sopronban befejeződött a pamutipar új szövőüzem-épületének műszaki átadása. a régi szövőde mellett százméter hosszú, 4.500 négyzetméter alapterületű, kéthajós csarnok épült a textiliparban első kísérletként előregyártott vasszerkezeti elemekből. a vasszerkezetet szállító angol céggel május elején kötötték meg a szerződést, s a tényleges építési munkákhoz, az épület alapozásához július közepén kezdtek. az épületelemek szereléséhez augusztusban láttak hozzá, de a munkák oly gyors ütemben haladtak, hogy az első szövőszéket már a múlt hónapban felállíthatták a csarnok egyik elkészült részében. az alig fél év alatt felépült új szövőüzem ilyen gyors elkészítésében nagymértékben közrejátszott a tervező, beruházó, építő vállalatok szoros együttműködése és a társadalmi szervek segítségével. szocialista szerződést kötött a könnyűipari tervező, a könnyűipari gyár-felszerelő és a győr-sopron megyei gazdasági vállalat és jó együttműködésük kialakításában, s az időközben felmerült akadályok elhárításában sok segítséget nyújtott a megyei és a soproni városi pártbizottság, a helyi tanács és a pamutipari beruházó csoport. ennek a szoros együttműködésnek és segítőkészségnek köszönhető, hogy rekord-idő alatt épült fel sopronban az új textilüzem, amely hozzájárul a vidék további iparosításához.

az új csarnokban más gyárakból felszabadult 504 szövőgépet helyeznek üzembe, közülük 150 már dolgozik is a többinek a szerelését még ez évben befejezik. a már működő gépekkel még az idén egymillió méter alapanyagot gyártanak az exportra kerülő nyomottminta-kelmékhez. a soproni pamutipar így hétszáz dolgozóval többet foglalkoztat, munkáslétszáma csaknem megkétszereződik. az új szövődében évente tízmillió méter pamutkeltét készítenek majd.
/mti/

10.32

10.32

Levi

- 15 -

bb 19. jövőre az élelmiszeripar több üzemében bevezetik a darabáru rakodólapos szállítását - a budafoki állami borpincészetben nem egészen egy év alatt térül meg 2,6 millió forintos beruházás - műszakilag előkészítik az ömlesztett anyagok mozgatásának gépesítését is

i tó/tr/m/ki

1961. november 16.

a szállítási költségek csökkentésének egyik hatékony módja a világszerte egyre jobban terjedő rakodólapos darabáru szállítás, különösen előnyös ez az élelmiszeriparban, ahol egy-egy üzemben igen nagy mennyiséget gyártanak azonos fajta és azonos csomagolású áruból.

Élelmiszeriparunkban a szállítás nem tartott lépést a termelés mennyiségi növekedésével és a technológia korszerűsödésével, ezért határozott úgy az élelmiszerügyi minisztérium műszaki tanácsa, hogy a tárca üzemében a kereskedelemmel, a központi szállítási tanáccsal, valamint más szervekkel összehangoltan mielőbb meg kell kezdeni a darabáru rakodólapos szállításának bevezetését. a nemzetközi tapasztalatok alapján készült gazdaságossági számítások szerint e módszer segítségével 30-40 százalékkal csökken a csomagolóanyag igény, megtakarítható az áru mozgatásra fordított munkaerő 70-80 százaléka, ugyanakkor 30-40 százalékkal növekedhet a raktári terület azzal, hogy az árut emelő villástargoncával négy-öt méter magasra is felrakhatják.

megfelelő előkészítés után néhány kijelölt élelmiszeripari üzemben is készítettek gazdaságossági számításokat. ezek közül a budafoki állami pincegazdaság számítása látszik a legrealistábbnak, ahol a salgótarjáni üveggyártól - ahonnan a palackokat kapják - kiindulva vizsgálták a lehetőségeket. megállapították, hogy egy vagon megrakását palackokkal a régi módon hat ember 7 óra alatt végzi el, s így a vagon hét órát áll a rakodás miatt. az új módszerrel két óra alatt tölthetnek meg egy vagon palackokkal, s a kocsiallás is két órára csökken. a pincegazdaság ezek alapján saját üzemére is elkészítette a számításokat. évente 24 millió palackforgalmat figyelembe véve ebben az egy üzemben 2,6 millió forintos beruházás szükséges a rakodólapos áruszállítás bevezetéséhez. ez az összeg azonban a várható megtakarítások eredményeként nem egészen egy év, pontosabban 11,2 hónap alatt megtérül, tehát önköltségcsökkentési nítelből is megvalósítható.

/folyt.köv./

10.37

10.37
Leli

- 16 -

... jövőre az ... 1. folyt. / m

a műszaki előkészítést a kijelölt üzemekben befejezték és 1962-ben megkezdik a korszerű szállítási mód fokozatos bevezetését az élelmiszeripari üzemekben. jövőre megvalósítják budafokon és a kőbányai sörgyár egyik telepén, majd kiterjesztik a konzerv- és a hűtőipar, valamint a növényolajipar háztartásvegyipari üzemére is. a jövő évi tervek végrehajtására megrendeltek 120 villástargoncát és 15.000, a nemzetközi szabványoknak megfelelő rakodólapot.

a darabáru szállításának korszerűsítésével együtt foglalkoznak az ömlesztett áruk szállítási költségeinek csökkentésével is. ez is igen lényeges, mert becslések szerint az élelmiszeriparban évente mintegy tízmillió tonna ömlesztett árut, gabonát, lisztet, cukrot, cukorrépát és más anyagot mozgatnak meg, amelyre 170 millió forint munkabért fizetnek ki. a folyadékok szállítására igen beváltak a nagy ürtartalmu tankautók. a tejiparban már eddig 180 ilyen gépkocsit állítottak üzembe, s beváltak a közönséges tehergépkocsira is rászerezhető sörszállító tankok is. az eddigi négy mellé még az idén elkészül husz sörszállító autó. különösen fontos feladatnak tekintik az élelmiszerügyi minisztériumban az ömlesztett liszt-szállítás korszerűsítését. ehhez a cementszállításához hasonló cél- karosszériás teherautót kívánnak felhasználni, amelyben árakodásnál pneumatika pótolja az emberi erőt.

/mti/

bb 28. Libatelep a kunfehértó partján

vid/ká/j/m

1961. november 16.

kunfehértó község két természetközvetkezete, a béke a vörös hajnal tsz, hasznosítva a kitünő lehetőségeket, libatenyésztésre rendezkedett be. a tó partján két, egyenként 3000 férőhelyes ólat építettek fel, s ezekben egyelőre 700, ugynevezett magludat helyeztek el. e ludak alól tavasszal már 8000 tojást adnak át a keltető állomásoknak, a telepen pedig jövőre 1600 hizottlibát nevelnek. emellett a törzsállományt ezerre egészítik ki.

/mti/

-17-

10.43

10.43
Leli

bb 22. már 1964 elején eléri az ötéves terv végére előirányzott 150 vagonos termelést a zobáki szénbánya - az aknamélyítők túlhaladták a tervezett ezer méteres mélységnek a felét

i szf/gk vm vg

1961. november 16.

a második ötéves terv a szénbányászat egyik legfontosabb feladataként jelöli meg, hogy a tervidőszakban termelt szén 12 százaléka feketeszen legyen. ezért olyan ütemben kell folytatni a zobáki akna beruházásait, hogy ez az új bánya 1965 végén naponta legalább 150 vagon szenet adjon.

a kohlói szénbányászati tröszt-höz tartozó zobáki bánya építését még az ötvenes évek elején kezdték meg. a forradalmi munkáspárti kormány helyes gazdaságpolitikája - amely a beruházások összpontosítását írja elő - eredményezte, hogy az utóbbi években zobák építése meggyorsult. a nehézipari minisztérium tekintélyes összegeket összpontosított erre az építkezésre. a teljes beruházási előirányzat majdnem egymilliárd forint, az ebből felhasznált összeg 1961 végére eléri a 430 millió forintot. az aknamélyítők már 630 méter körüli mélységre hatoltak le és napi tíz vagonnyi szenet hoznak a felszínre. a bánya legalsó szintje körülbelül ezer méter mélyen lesz, az aknamélyítés tehát már tuljutott a felén. az eddig kiépített szinteken teljes erővel dolgoznak a szállító folyosók, a légvágatok, a keresztvágatok építésén, meg a többi bányászati feltáró munkán. a felszínen már áll a két hatalmas aknatorony. közöttük helyezkedik el a gépház modern épülete. a külszíni építmények egyik érdekessége a hatalmas hűtőtorony, amelyet különleges építészeti megoldással előregyártott hullámos panelekből állítottak össze. elkészült a szállító akna szerelése. itt helyezik üzembe először az elektromos automata vezérlésű hidraulikus csillekítő szerkezetet, amely gyors, biztos és kiküszöböli a nehéz fizikai munkát. a hatszintes, 3000 személyes gyönyörű bányászfürdő építése jelenleg az ötödik szintnél tart.

jövőre jóformán zobák lesz a szénbányászat egyetlen nagyobb beruházása és építését tovább gyorsítják, 1963-ban pedig még inkább fokozzák a beruházás ütemét. ennek eredményeként az 1965-re előirányzott napi 150 vagonos termelést már 1964 január elején eléri a bánya építése 1966-ban, tehát a harmadik ötéves tervben fejeződik majd be, termelése azonban a későbbi években még tovább fejlődik és előreláthatólag 196-ben napi 300 vagonra emelkedik. legjobb hazai minőségű 5000 kalóriás feketeszenének 40 százaléka alkalmas lesz kokszolásra./mti/

10.50

11-20

- 18 -

bb 21. előkészítik az öltönyök gyártásának automatizálását

i sz/gg/m/vg

1961. november 16.

„tizenöt év múlva egy óra alatt készül majd egy öltöny „ezt mondotta a moszkvai ruhaipari kutatóintézet egyik vezetője a vörös október férfiruhagyár moszkvában járt szakembereinek, - a vörös október férfi ruhagyárban is célkitűzés az egy termékre fordított munkaidő csökkentése. a kispestiek is megtették már az első lépéseket a ruhagyártás automatizálásához. ugyanakkor tuljutottak a gyártást nagymértékben meggyorsító ragasztásos eljárás kísérletein is.

a vörös október férfiruhagyárban tavaly 19 százalékkal az idén háromnegyedév alatt 13 százalékkal nőtt a termelékenység, mert több műveletet gépesítettek és új munkaszervezési módokat alkalmaztak. 1958 óta a legjobb kidolgozású öltönyök gyártásának ideje 11 órától 6 és fél órára csökkent, s ha nem is egy óra alatt, de a mostaninál is élmegesen rövidebb időn belül készülhetnek majd a következő években a férfiruhák. a konfekcióüzemben 8-10 évvel ezelőtt a varrógépen kívül alig ismertek más segítőtársat. azóta igen sok gépet és a legutóbbi egy év alatt 190 célgépet állítottak munkába, s ezek segítségével a régebben kézzel végzett munkaműveletek felét gépesítették, a vasalás 80 százalékát és csaknem valamennyi fércelést gépek végzik. a gombfelvarrást, gomblyukasztást félautomaták végzik és ugyancsak félautomaták a vasalóprések is. a szabászat számára most szerkesztenek egy automata bélyegző gépet és kialakították, kipróbálták már a zsebkészítő automatát is.

a kgst szakmai bizottsága megjelölte a konfekció ipar távlati műszaki fejlesztési feladatait s ebből részt vállalt a vörös október férfiruhagyár is, amely 15 kutatási témát kapott. műszaki fejlesztési csoportot alakítottak, ennek négy mérnök is tagja, de a kutatási témák kidolgozására más szakemberek is vállalkoztak. ezek az izgalmas új műszaki feladatok sok dolgozóban felkeltették a tanulási kedvet, s az őszel megalakult a két műszakos üzemi technikum, amelynek ötven hallgatója van.

a konfekcióiparban az automatizálás bevezetésének egy fontos feltétele a ragasztásos technológia, ott ahol nincs feszítésnek kitéve az anyag - főként a kellékek belső kidolgozásánál, - varrás helyett ragasztással illesztik össze a kelléket. az új technológiának megfelelően a közelmúltban 15 öltönnyt készítettek, s ezek „viselkedését”, próbahordáson most vizsgálja a textilipari minőség ellenőrző intézet.
/mti/

10.57

11-21

- 19 -

bb 25. korszerűsítik a villamosvezeték hálózatot győri

vid te vm ki

1961. november 16.

a közvilágítás fejlesztésén kívül a villamosvezeték hálózat korszerűsítésére is többmillió forintot költenek évenként győri, erre annál inkább szükség van, mert tíz év alatt három és félszeresére növekedett az áramfogyasztás a városban.

a régi vezetékeket vastagabb keresztmetszetűre cserélik ki és minden városrészben új, nagyteljesítményű transzformátorházat építenek, a meglévő 110 voltos feszültséget pedig 220-ra kapcsolják át, hogy megszüntessék a feszültség ingadozást és minél több fogyasztónak tegyék lehetővé a háztartási gépek használatát.

Legutóbb a belváros több utcájában kapcsolták át a feszültséget 220 voltra, a Batthyány parkban üzembe helyezték az új transzformátorállomást, ami lehetővé teszi, hogy a jövő évben ebben a körzetben is áttérjenek a 220 voltos feszültségre. Most készült el a Rozgonyi utcai transzformátorház, amely győrszabadhegy városrészben javítja meg az áramszolgáltatást. /mti/

bb 29. több mint 2000 szabolcsi termelőszövetkezeti vezető részeseül szakmai továbbképzésben

vid ká/j vm

1961. november 16.

szabolcs-szatmár megyében jól kihasználják a téli hónapokat arra, hogy a termelőszövetkezetek vezetőit felkészítsék a jövő évi megnövekedett feladatok ellátására. a járási székhelyeken továbbképző tanfolyamok kezdődnek, s ezeken 1200 szövetkezeti elnök, elnökhelyettes, agronómus és más vezető vesz részt, a brigádvezetők részére decemberben kezdődnek meg a tiznapos továbbképző tanfolyamok. ezeken 900 növénytermelési, kertészeti és állattenyésztési brigádvezető ismerkedik meg a munkájával kapcsolatos újabb módszerekkel. nagyállón februárban egyhónapos elnökképző iskola nyílik, amelyen 100 új vezető sajátítja el az üzemszervezési, a számviteli és más gazdaságpolitikai tudnivalókat. /mti/

11.03

11.16 Zelli

- 20 -

bb 23. megoldották a vasizap hasznosítását diósgyőri

vid/tr/m/ki

1961. november 16.

a Lenin kohászati művekben régi megoldatlan probléma volt a kohógáz tisztításánál keletkező és jelentős mennyiségű érc-, valamint kokszpórt tartalmazó iszap visszanyerése, hasznosítása. ezt a sűrű, de értékes anyagokban gazdag folyadékot, az ugynevezett zagyos vizet eddig a miskolcon átfolyó szinva patakba bocsátották, amitől az még szennyezettebb lett.

a fontos és régóta vajdú kérdés a gyár műszaki és fizikai dolgozóinak összefogásával oldották meg. a zagyos vizet ülepitő medencébe vezetik, amelyben az iszap lerakódik és onnan baggerokkal, önrakódó dömperekkel kiszedik, majd az értékes anyagot kohósítják. a vizet utóderítésre másik medencébe engedik, s azt újból felhasználják a gyár hűtővízrendszerében. így a szinvába már nem kerül vissza zagyos víz. ezzel a módszerrel évente körülbelül 30 ezer tonna vasizapot hasznosítanak. ebből a mennyiségből mintegy nyolcezer-tízezer tonna nyersvas készíthető. így a számítás szerint évente ötmillió forint haszonra tesznek szert. a vasizap ilyen módon való kitermelése, hasznosítása már megkezdődött. a fontos kérdés megoldásánál értékesen közreműködtek a gyár kiszállítói is, akik védnökséget is vállaltak az ügy felett. a dolgozók összefogásának értékét növeli, hogy a jelentős mennyiségű import anyag megtakarítását eredményező problémát minden beruházási költség nélkül oldották meg. /mti/

bb 31. 120 deka óriás s szőlőfürt pusztaszeren

vid/ká/j/m

1961. november 16.

az alföld híres csemege- és borszőlővidékén, a csongrád megyei pusztaszeren gazdag termést szüreteltek az idén. különösen a felgyői állami gazdaság itteni üzemegységének fiatal, nagyüzemi szőlőskertje fizetett szépen. a korszerű, kordonműveléssel termesztett izsáki sárféher csemegezőlő holdanként 85 mázsás termést adott. a tőkékről 1 kilós fürtöket is szedtek, s a legszebb szőlőfürt súlya 122 deka volt. /mti/

11.08

11.16 Zelli

- 21 -

bb 26. százharminc kisz-fiatal közül nyolcvan jár középiskolába
- becsülettel teljesítik a szocialista szerződésben vállalt feladatok
- datokat a viscosa gyári kiszisták

vid/te/m/ki

1961. november 16.

Komárom megyében az ötéves terv egyik legjelentősebb beruházása a nyergesújfalui magyar viscosagyár bővítése. Uj, évi ezer tonna teljesítményű danulonselyem üzem építenek és a danulonrost gyárban hétszeresére növelik a termelést. A bővítéshez már hozzákezdtek. jelentős segítséget nyújtanak a munkához az üzem fiataljai, akik az év elején védnökséget vállaltak a beruházások felett. szocialista szerződéseik alapján jó együttműködést alakítottak ki a már ott dolgozó vállalatok kiszervezeteivel és sok nehézséget hártottak el. a munkák gyorsítását sürgető leveleiken eredményesen használták az „ifjuság a vegyiparért”, bélyegzőt. ha valahol alkatrészhány gátolja a munkát, a viscosai fiatalok erre a célra alakult, öt szakmát képviselő, harminctagu komplex-brigádja segít: társadalmi munkában elkészítik. így sikerült például határidőre felszerelni az új szabadtéri, 35 kilowattos kapcsolóállomást, amely nélkül nem tudnák a bővítéshez szükséges többletáramot fogadni. a danulonrost üzemben rövidesen megkezdik a gépek szerelését, ezért most az üzem kiszervezete a budapesti szerelőipari vállalat és a szerelést irányító ndk vállalat ifjusági szervezeteivel veszi fel a kapcsolatot. a hazai műszálgártás központjává fejlődő viscosagyárban egyre több jó szakmunkásra, technikusra lesz szükség. ezért az üzem kiszistái csaknem valamennyien tovább képezik magukat. a 130 kisz tagból mintegy nyolcvan jár gimnáziumba, technikumba.

/mti/

bb 33. az uraiújfalui állami gazdaságban helyezik üzembe vas megye legnagyobb keltető állomását

vid/ká/j/m

1961. november 16.

vas megye legnagyobb baromfitenyésztő üzemében, az uraiújfalui állami gazdaságban 22.000 -es baromfitörzsállományt nevelnek, s ezenkívül 29.000 növendék baromfit tartanak a telepen. a gazdaság, tervét teljesítve, eddig 800 rászsa baromfihúst adott közfogyasztásra, s még ebben az évben, - terven felül - 140 mázsa baromfihúst értékesít. jövőre a gazdaságban helyezik üzembe vas megye legnagyobb keltetőállomását. 17, egyenként tízezres keltetőgépet üzemeltetnek majd, s körülbelül egymillió naposcsibét keltetnek részben saját, részben más állami gazdaságok és termelőszövetkezetek részére. az ehhez szükséges tenyésztőjásokat is a gazdaság szolgáltatja, s ennek érdekében a törzsállományt 36.000-re növelik.

/mti/

11.15

11.18

bb 27. 1000 háztájiban hizlalt sertés szállítására kötöttek szerződést a göllei béke tsz tagjai

vid ká/j vm

1961. november 16.

somogy megye egyik leghíresebb állattenyésztő falujában, a kapos völgyében fekvő göllén, a helyi béke termelőszövetkezet tagjai több mint 1000, háztájiban hizlalt sertés értékesítésére kötöttek szerződést. ebből 800-at már át is adtak. ebben a községben majdnem 100-ra tehető azoknak a családoknak a száma, akik ötnél több sertés hizlalását vállalták anélkül, hogy a közös munkából kivonták volna magukat. berta jános például, aki a szövetkezet állattenyésztésében dolgozik, otthon - öreg szülei segítségével - majdnem 30 háztáji sertést hizlal. ebből 21-et máris eladott, s ezért szép összeget kapott kézhez. a szövetkezet tagjainak csak a háztáji hizlalásból származó jövedelme ebben az évben eléri a másfélmillió forintot./mti/

bb 30. tízezer nyul kerül a télen puszkavégre nógrád megyében

vid ie vm ká

1961. november 16.

az utóbbi években erősen megcsappant a nógrádi vidéken a vadállomány. a vadásztársaságok ezért tavaly csökkentették a nagy hajtóvadászatok számát, meghosszabbították a tilalmi időket és nagy gondot fordítottak a vadállomány gondozására, szaporítására. csaknem ötven holdnyi gondozott legelőt, ugynevezett vadföldet létesítettek, s az ország déli részéből nyulakat, fácáncsibéket hoztak az állomány felfrissítésére. az intézkedések az idei őszre meghozták az eredményt: a nyulállomány mintegy 70.000-re nőtt, megközelítően százezerre becsülik a foglyok és nyolcezerre a fácánok számát. jelentősen nőtt a nagyvadak: a szarvasok, őzek és vaddisznók száma is. a nógrádi vadásztársaságok több mint 700 tagját az idén már vadban bővelkedő berkek várják. úgy számolják, hogy a téli nagyvadászatokon csak nyulból tízezeret kerítenek puszkavégre.

/mti/

11.20

11.20

- 23 -

- 22 -

bb 32. 40 kilométer hosszúságban szabályozzák a kerka folyót - megteremtik a jövedelmező szarvasmarha-tenyésztés feltételeit a lenti járásban

vid/ká/j/m/

1961. november 16.

Zala megye lenti járásának több mint fele rét és legelő. ezen a vidéken a szarvasmarha-tenyésztés adta a lakosság fő-jövedelmét, de a gazdák bevétele nem volt magas, hiszen a tájon nem folytattak rét-, illetve legelőgazdálkodást. súlyosbította a helyzetet a járást 40 kilométer hosszan átszelő kerka folyó is, amely évenként többször kilépett medréből, elöntötte a réteket, legelőket és szántóföldeket. a bajt csak tetézte, hogy a lenti járás az ország egyik legcsapadékosabb vidéke: a lehulló eső mennyiség minden évben eléri a 800 millimétert.

most megvalósítják mindazt, amire a lakosoknak eddig nem volt lehetősége: a kerka folyót teljes hosszúságában szabályozzák, s a védógátákat úgy építik meg, hogy ne csak levezessék a felesleges vizet, hanem azt szükség esetén öntözésre is fel tudják használni. a szabályozott szakaszon eddig 4 vízátelelő zsiliprendszert építettek meg, ami azt jelenti, hogy a szeszélyes folyó már nem veszélyezteti a járás mezőgazdasági területeit. a folyó szabályozása a jövő évben fejeződik be, s erre a munkára az állam több mint 17 millió forintot költ. a vízrendezés megteremti a jövedelmező szarvasmarha-tenyésztés feltételeit a lenti járásban.

ezen a vidéken, különösen a hetési tájegységen, a szántóföldi talajvizet levezetése is megoldandó feladat. eddig a bakhátas művelést alkalmazták a talajvizet levezetésére, de ez a módszer nem ad lehetőséget a gépi növényápolásra és betakarításra. a keszthelyi mezőgazdasági akadémia szentgyörgyvölgyi gazdaságában ugynevezett vakondréz-ekével a föld alá vitték a levezető csatornákat. az itt szerzett kedvező tapasztalatok alapján a termelőszövetkezetek kora tavasszal hozzákezdnek azoknak a szántóföldeknek vakondrézezéséhez, amelyekbe tavaszra vetnek. ez több kiadással, költséggel jár, de mint a tájgazdaság többéves számítása igazolja, a befektetések buszán megtérülnek.

/mti/

...

11.26

11.26 *szel*

- 24 -

bb 34. újabb napközi otthon az angyalföldi öregeknek

t vt/j/m/hk

1961. november 16.

a 13. kerületi tanács a gömb utca 31. szám alatti épületben, 80.000 forintos költséggel újabb napközi otthonot létesített angyalföldi öregjeinek, amelyet csütörtökön délelőtt adott át rendeltetésének dr. Lukács Miklós főorvos, a 13. kerületi tanács egészségügyi osztályának vezetője. az izlésesen berendezett otthonban tágas helyiségben étkezhetnek, olvashatnak, rádiót hallgathatnak, különböző társasjátékokkal szórakozhatnak a nagy munkáskerület szociális gondozottai, nyugdíjasai.

/mti/

...

bb 35. ünnepélyesen megnyitották a második nemzetközi műszaki tudományos filmfesztivált

t tz/j vm vg

1961. november 16.

csütörtökön délelőtt az építők rózsza ferenc művelődési házában nagyteremben, mintegy 500 hazai és 130 külföldi részvevő jelenlétében, megkezdődött a második nemzetközi műszaki tudományos filmfesztivál, amelyen 25 ország 248 tudományos filmjét mutatják be a szakemberek előtt.

dr. Varga József egyetemi tanár, a fesztivált rendező gépipari tudományos egyesület elnöke üdvözölte a megjelenteket, ezután Kiss Árpád, a műszaki fejlesztési bizottság elnöke, a műszaki és természettudományi egyesületek szövetségének társelnöke méltatta a műszaki tudományos filmek jelentőségét a műszaki fejlesztés feladatainak megoldásában.

a mai műszaki fejlettség mellett - hangsúlyozta - egy-egy új gondolat megvalósítása nemcsak számos tudományterület együttműködését igényli, hanem megköveteli a termelésben részvevő dolgozó tömegek, munkások, mérnökök, technikusok összehangolt, tervszerű és mind nagyobb szakismereteken alapuló munkáját is.

/folyt.köv./

11.39

11.40 *szel*

- 25 -

/bt 35. ünnepélyesen.....1.folyt./vm

az ehhez szükséges ismeretközlésnek pedig egyik legolcsóbb és a legnagyobb tömegekhez szóló eszköze éppen a film, a műszaki tudományos film, amelyre szintén áll a lenini meghatározás: „a film számunkra valamennyi művészeti ág között a legfontosabb,,.

Kondor István, a művelődésügyi minisztérium filmfőigazgatójának helyettes vezetője a műszaki tudományos filmezés terén a filmművészeti dolgozókra háruló feladatokról beszélt, majd Gál Ödön főmérnök, a rendező egyesület és a fesztiválrendező bizottság főtitkára mutatta be a nemzetközi zsűribizottság elnökét, Lengyel Sándor egyetemi tanárt és a zsűri többi tagjait.

A megnyitó ünnepséget Hevesi Gyula akadémikus, a magyar tudományos akadémia alelnöke, a Művész elnöke zárta be, majd a jelenlevők megtekintették a tyitov Őrnagy ürrepüléséről szóló ismét a csillagok felé című, szovjet dokumentumfilmet és az ENSZ európai irodája tájékoztatási hivatalának nemzetközi atom című dokumentumfilmjét.

Esté a magyar néphadsereg központi klubhelyiségében rendezik meg a fesztivál ismerkedési estjét, pénteken pedig megkezdődik a filmek vetítése./mti/

bb 36. száz kihajó a váci utcában - megnyitott a hajózási modell-kiállítás

t tz/sze vm ki

1961. november 16.

A kereskedelmi kamara váci utcai mintatermében megnyitott az első magyar hajózási modell kiállítás, amelyet a gépipari tudományos egyesület, a hidrológiai társaság és a közlekedés-és közlekedésszerkesztés tudományi egyesület rendezett.

Mintegy száz kisebb-nagyobb méretű hajómodellt állítottak ki, a mentőcsónakoktól a vízi buszokig, a folyami és dunatengerjáró hajókon át egészen az uszódaruk és csatahajók kicsinyített másáig. A modellek a magyar hajózási ipar és ezen belül az óbudai hajógyár 125, a gheorghiu dej hajógyár 100 és a Duna tengerhajózási részvénytársaság 25 éves történetét mutatják be. Láthatók osztrák, cseh-szlovák és német modellek is, a legkorszerűbb hajótípusok kicsinyített másai.

/folyt.köv./

12.25

Mosó Zsuzsanna

- 26 -

/bb 36. száz kihajó.....1.folyt./vm

A kiállítást megnyitó beszédében dr. Bélyai József, a közlekedés-és postaiügyi minisztérium hajózási főosztályának vezetője, a mahart vezérigazgatója a hajózás fontosságát hangsúlyozta. A modellek a legjobb eszközei annak - mondotta - hogy egy-egy ország bemutathassa hajóiparának, sőt az amhoz szorosan kapcsolódó, összesen 125 iparágának fejlettségét. A modellek legnagyobb jelentősége azonban a hajóépítés technológiájának fejlesztésében van. A jól elkészített modelleken ugyanis előre ellenőrizhető, hogy a kész vízijármű valóban alkalmas lesz-e a tervezők elé állított feladatok teljesítésére.

A kiállítás december 10-ig marad nyitva és minden nap délelőtt 10-és este 7 óra között tekinthető meg./mti/

bb 37. időjárásjelentés

tm/m

1961. november 16.

A meteorológiai intézet jelenti november 16-án, csütörtökön 13 órakor:

párás, ködös idő

Romániától nagy-britanniáig magas a légnyomás és ennek kapcsán közép-európában szárazabb, de ködösebb lett az idő. Hazánkban tegnap jobbra felhős volt az égbolt, de csak néhány helyről jelentettek kevés esőt. A nap az ország java részén még 2 óra hosszat sem sütött, a keleti határmegyékben azonban 5-9 óra hosszáig tartó napsütés volt. A hőmérséklet napközben 6-11 fokig emelkedett, ma hajnalra pedig általában 2-7, az északkeleti határmegyékben azonban mínusz 2, plusz 2 fokig hűlt le a levegő. Talajmenti fagyok a dunántulon is voltak néhány helyen, ma délelőtt az egész országban felhős, párás volt az idő. Budapesten szerdán a hőmérséklet napi középértéke 7.4 fok volt, 2.7 fokkal magasabb, mint a sokévi átlag, ma 12 órakor budapesten a hőmérséklet 5 fok, a tengerszintre átszámított légnyomás 765 milliméter, mérsékeltlen süllyedő irányzatú.

Várható időjárás péntek estig: csendes, felhős, párás, ködös idő. néhány helyen ködszítálás, vagy kevés eső. várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet plusz 2-5, néhány helyen gyenge talajmenti fagy. Legmagasabb nappali hőmérséklet holnap 5-8 fok között. a Duna vízállása ma reggel: 224 centiméter.
/mti/

13.30

Mosó Zsuzsanna

- 27 -

bb 39. egy év alatt több mint 500 hazai célgép készült a ruhagyárak számára - a ruházati ipar többszörös ujitóinak, feltalálóinak tanácskozása

t sz/tr/vl vg

1961. november 16.

csütörtökön a ruházati ipari dolgozók szakszervezetében volt a szakma többszörös ujitóinak, feltalálóinak tanácskozása, amelyet Varga József, a szakszervezet főtitkára nyitott meg, hangsúlyozva, hogy a ruházati iparunkra már jellemző gyáripari konfekciónális megteremtésében, a műszaki fejlesztésben nagyrésztük volt az ujitóknak, az új gépek szerkesztőinek.

Horváth Gyula könnyűipari miniszterhelyettes vitaindító előadásában ehhez a gondolathoz kapcsolódva többek között elmondta, hogy a május 1. ruhagyárban létrehozott gépgyártó műhelyben és más üzemekben egy év alatt több mint 500 célgépet gyártottak, nagyrészt ujitások, találmányok alapján. az iparágban féltékenként sorra kerülő ujitási bemutatók is nozzájárulnak az új gépek, technológiák elterjesztéséhez, de még így is sok olyan ujitás akad, amelynek bevezetése késtelkedik. az alkalmazható, de még be nem vezetett ujitások megvizsgálásával a ruhaipari tervező vállalat iparfejlesztési osztályát bízták meg, hogy egyengesse elterjesztésük útját.

az iparágban tavaly benyújtott 1041 ujitás közül 437-et valósítottak meg és ezek 4,400.000 forint megtakarítással jártak. bár az ujitások száma ez évben némiképp csökkent, az ujitómozgalom eredményei nagyobbak, mert az értékesebb gépészeti megoldások kerültek előtérbe. az iparág öt éves terve 43 százalékos termelés növelést határoz meg, s a terv feladatainak végrehajtásában az eddiginél is fokozottabban számítanak az ujitók, feltalálók munkájára.

a felszólalók elmondották, milyen ujitásokon dolgoznak, a szegedi ruhagyárban például 4-5 olyan automatagépsor, gépcsaldó kialakításával foglalkoznak, amelyeknél csak a szövet- és cérna adagolására kell felügyelni, s így egy dolgozó négy gépet is kezelhet. az értekezleten több javaslat hangzott el az ujitási rendelet módosítására. /mti/

15.40
17.00

- 28 -

bb 38. az öt éves terv végrehajtásában a szakszervezeti aktivistákra háruló feladatokról tanácskozott a nyomdász szakszervezet központi vezetősége

t sz/tr/vl vg

1961. november 16.

csütörtökön a nyomda-, a papíripar - és a sajtó dolgozóinak szakszervezetében központi vezetőségi ülésen beszéltek meg, milyen feladatokat ró a második öt éves terv a nyomda- és papíriparra, s ezek megvalósításában hogyan vegyenek részt a szakszervezeti aktivisták, az üzemi bizottságok.

Terényi László, a szakszervezet főtitkára elmondotta, hogy öt év alatt 70 százalékkal növekszik a papírttermelés, s egyik legfőbb feladat a papíripar hazai anyagbázisának a cellulóz gyártásnak a fokozása. ezért a szakszervezet figyelemmel kíséri és segíti a több mint 600 millió forintos költséggel épülő dunai szalmacellulóz gyár bérházait és részt vesz az 1962-ben próbaüzemét megkezdő gyár szakembereinek nevelésében. a szakszervezet a munkaversenyt a termelékenység növelésére, a meglévő gépek jobb kihasználására, az ujitómozgalom fejlesztésére, az anyagtakarékosságra és az üzemi rekonstrukció gyors lebonyolítására irányítja.

a nyomdáknak, valamint a csepeli, a fűzfői és a pesterzsébeti papírgyár több gépénél sorra kerülő rekonstrukcióval alapvetően megváltoznak majd a dolgozók munkakörülményei. a három éves tervben 320 gép került a nyomdába és 1965-ig kicserélik a nyomdaipar régi gépparkjának 51 százalékát. főként a nehéz fizikai munkát helyettesítik, és korszerű technológiákat vezetnek be. /mti/

bb 42. nagy tömegekben jelentek meg a sirályok a bodrogon

vid j/vl ki

1961. november 16.

borsod megyében, a tiszta és a bodrog által határolt terület szombékjaiban és nádasaiban szívesen fészkelnek a vízimadarak. a tiszalöki duzzasztómű felépítése után a viziszárnyasok paradicsoma lett ez a vidék. a duzzasztás következtében különösen a bodrogon állandó közepes vízállás alakult ki, és a lassu folyásu víz ennével tanyáznak a vadkacsák, vadlibák és más vízi madarak. a bodrog és a tiszta torkolatát a duzzasztás óta nagy szeretettel keresik fel a hófehér színű sirályok is. az idén különösen sok ilyen madár érkezett a bodrogra. szinte fehérlik tőlük a folyó, és li egy-egy csónak megzavarja a vízen pihenő sirályokat, ennével emelkednek a magasba. a szakemberek szerint még soha nem érkezett annyi sirály a bodrogra, mint az idei őszön. /mti/

15.50
17.05

- 29 -

bb 40. országos zöldségtermesztési tanácskozás szegeden

vid/j/s hr 1961. november 16.

csütörtökön kétnapos országos zöldségtermesztési tanácskozásra jöttek össze szegeden a városi tanácsháza közgyűlési termében a megyei kertészeti felügyelők. Tiborczy György, a földművelésügyi minisztérium zöldségtermelési igazgatóságának vezetője beszámolójában az idei eredményekről és a jövő évi feladatokról beszélt.

rámutatott arra, hogy a mezőgazdaság szocialista átszervezésével párhuzamosan zöldségtermesztés is javult. nagyüzemi termesztésnek köszönhető, hogy az évtizedek óta nem tapasztalt nagymérvű aszály ellenére a eredmények viszonylag kielégítőek.

a zöldségfélék öntözött területe csaknem 35.000 hold volt, ami annyit jelent, a zöldségfélék területén 16.6 százalékat árasztották el vízzel, míg a korábbi években legfeljebb 8-10 százalékat. a mostani év azonban figyelmeztető is, mert ha nem is ilyen nagyfokú, de aszályos évekkel a jövőben is számolni kell. ezért a zöldségtermesztés biztonságának egyetlen járható útja az öntözéses gazdálkodás. az öntözött terület 1965-ben a 35.000 katasztrális holdról 60.000 hold fölé emelkedik. fejlődnek az öntözés módszerei, az arány nagymértékben a permetező öntözés javára tolódik el, amely a természetes csapadékhoz hasonlóan kíméli a talaj szerkezetét. a konyhakertészetben az öntözött területnek ma már csaknem 52 százalékat permetező berendezések árasztják el vízzel. ez a módszer tehát mindinkább felülkerekedik a régebben szinte egyeduralgoló barázdás öntözésen. a legjobb az arány a dunántúli és az alföldi megyékben.

az értekezlet résztvevői délután ellátogattak szegedi szeged híres kertváros-negyedébe, ujszegedre, ahol a haladás tsz., üveg-városát, szemlélték meg. itt több mint 10.000 négyzetméter területen korszerű, melegvíz-fűtéses üvegházakban a legkeményebb téli hónapokban is százezerszámra nevelnek salátát, retket, zöldborsot, a vendégek pénteken szeged másik híres, primőr-gyárába, a felszabadulás tsz. kertészetébe látogatnak, majd makóra utaznak, ahol az ország egyik legjobb közös gazdaságát, az uttörő tsz-t keresik fel. ezenkívül a kertészeti szakemberek megtekintik makón a délalföldi mezőgazdasági kísérleti intézet gazdaságában a bruder-féle „hagymamindenest”, amelyet a c. kertészet más ágaiban is lehet hasznosítani. /mti/

15.57
17.05

KKZ

bb 41. 100 baromfityenyésztő, 110 kukoricatermesztő lány munkacsapatot szerveznek a duna-tisza közti termelőszövetkezetekben - ülést tartott a bács megyei leánytanács

vid ká/j/vl ki 1961. november 16.

a bács megyei leánytanács csütörtökön ülést tartott kecskeméten. az ülésen a falusi leánykörök programját: a tanulás, a művelődés és a sportolás további lehetőségeit vitatták meg.

megállapították, hogy a duna-tisza közti termelőszövetkezetekben, főleg a gyorsan fejlődő baromfifarmokon, valamint a konyhakertészetekben, igen nagy szükség van a falusi lányok munkájára. ezért a kiszisták igyekeznek minél több falusi lányt bevonni a közös munkába. a szakmai továbbképzés érdekében a télen több mint 300 fiatal lányt küldenek baromfityenyésztési szaktanfolyamokra a kisz-szervezetek. az aprójószág-tartás fellendítésére jövőre 100 baromfityenyésztő munkacsapatot szerveznek. részt vesznek a lányok az országos kukoricatermesztési versenyben is. a következő gazdasági évben mintegy 110 kukoricatermesztési lány munkacsapat versenyez majd a megye termelőszövetkezeteiben a magasabb hozamokért. a legjobb csoportokat a megyei kisz-bizottság is megjutalmazza.

végezetül a falusi lányok sportolási és művelődési lehetőségeiről tárgyaltak. a leánytanács tagjai szélesítik az olvasómozgalmat, a szellemi öttusa-versenyeket, a daltanulási mozgalmat és újabb öntevékeny színjátszó csoportokat alakítanak a megye községeiben. /mti/

..

bb 43. megkezdődött a tsz-tagok téli üdültetése szolnok megyében

vid j/vl ki 1961. november 16.

szolnok megyéből az idén közel ezer szövetkezeti gazda vett részt üdülésen, országjáráson és külföldi turákon. a legtöbben, mintegy 230-an hévízen töltötték egy-egy hetet. a nyáron közel 450-en keresték fel az ország legszebb helyeit. többen pedig a szovjetunióban, csehszlovákiában társas utazáson vettek részt. a tsz-tagok önszervezési csoportja, valamint a termelőszövetkezeti tanács most az őszi és a téli időszakban is sok szövetkezeti gazdának rövidebb-hosszabb időre biztosítja az üdülést, pihenést az ország legszebb üdülőtelepein. a téli üdülés kezdetével hetenként hat-hat tsz-tag utazik hévízre. nagyon sok szövetkezeti gazda pihenni ki az egész évi munka fáradságát mátraházán, mátraszentlászlón és a mátra más üdülőiben. a tsz-tagok részvételével az állami biztosító külföldi turákat is szervez. november végén a besenyszögi lenin, a szajoli vörös csepel, valamint a szolnoki járás más tsz-eiben dolgozók egy csoportja csehszlovák és lengyel autóbussz-turán vesz részt. december első felében pedig romániai turára indulnak a szövetkezeti gazdák. /mti/

16.07
17.05

KKZ

bb 44. korszerűsödnek a falusi üzletek.- az országos földművelésszövetkezeti tanács kereskedelmi szakbizottságának határozata a falusi boltihálózat fejlesztéséről

i /kz/s ká 1961. november 16.

kiskörösön halász jános belkereskedelmi miniszter-helyettes elnökletével csütörtökön ülést tartott az országos földművelésszövetkezeti tanács kereskedelmi szakbizottsága, az ülésen molnár károly, a szövetség elnökhelyettese a korszerű kereskedelmi formák falusi alkalmazásának tapasztalatairól tájékoztatta a szakbizottság tagjait, mint rámutatott, a földművelésszövetkezeti kereskedelem 1959-ben nyitotta meg az első falusi önkiszolgáló és önkiválasztó boltokat, a lakosság hamarosan megkedvelte ezeket a korszerű üzleteket, s az utóbbi két és fél, három évben már csaknem 2.000 földművelésszövetkezeti bolt létesült az említett korszerű eladási módszerekre, a legtöbb új kereskedelmi formával dolgozó bolt szolnok, bács és pest megyében működik, az eddigi tapasztalatok azt bizonyítják, hogy az áttérés jelentősen hozzájárult a lakosság ellátásának tökéletesítéséhez, különösen azokon a helyeken érezhető az új kereskedelmi formák előnyös hatása, ahol a boltok kapacitásának növelésére más lehetőségek nem nyíltak, a korszerű eladási formák térhódításával egyidejűleg megindult a szövetség kereskedelmi technikai fejlődése is, az új eladási formákra történő áttérés ugyanis rendszerint együtt járt a boltok szakosításával és ez minden esetben előnyösen hatott a falusi kereskedelem kulturáltságának fejlődésére, az új, illetve

átszervezett boltok jelentős részét hűtőgépekkel, hűtő pultokkal és pénztárgépekkel látták el, szépültek a kirakatok, lényegesen csökkent a különbség a falusi és a városi üzletek között.

a szakbizottság a tapasztalatok megvitatása után hozott határozatában rámutatott, hogy az új, korszerű kereskedelmi formák terjesztése alkalmas eszköz annak a terv-törvényben meghatározott feladatnak a végrehajtására, amely szerint a második ötéves terv időszakában a kereskedelem forgalmát 27 százalékkal növelni kell./mti/

16.55

- 32 -

17.05
KR

bb 50. „ismeretlen” művész bemutatása az iparművészeti múzeumban - a kozma lajos könyvművészete és alkalmazott grafikái című kiállítás sajtófogadása

t v/tr-lm sr

1961. november 16.

a magyar bibliofil társulat és a nemzeti múzeum iparművészeti múzeuma csütörtökön sajtófogadást tartott a kozma lajos könyvművészete és alkalmazott grafikái című kiállításról, az értekezleten szij rezső, a magyar bibliofil társulat főtájkárának bevezető szavai után koós judith művészettörténész, aspiráns, a kiállítás rendezője méltatta kozma lajos művészetét, munkásságát.

elmondotta, hogy az európa-hirű építész, iparművész, grafikus mintegy félévszázados alkotói pályája, mindezekig ismeretlen volt nemcsak a nagyközönség, de a szűkebb szakértő körök előtt is, alkotásai - sem életében, sem halála után - nem kerültek a nyilvánosság elé, a fiatal művész résztvett a galilei kör munkájában, később varga jenő, révész béla, ady endre, király györgy és móríc zsigmond baráti köréhez tartozott, műveiket illusztrálta. 1919-ben kinevezték egyetemi tanárnak és a művészeti direktórium tagja lett.

a kozma lajos műveiből összeállított első kiállítás mindaddig ismeretlen alkotásokat mutat be a tanácsköztársaság idejéből.

a kiállítás szombaton délelőtt nyitja kapuit./mti/

bb 45. 402 szaktanácsadó és bemutató üzem segíti a termelőség-kezelés munkáját

kfm/j-lm ká

1961. november 16.

az időszaki mezőgazdasági propaganda feladatok megbeszélésére a megyei tanácsok mezőgazdasági szakpropagandistái csütörtökön országos értekezletet tartottak, a földművelésügyi minisztériumban, a tanácskozáson fehér gyula, a földművelésügyi minisztérium tájékoztatói és propaganda osztályának vezetője hangsúlyozta, hogy kialakult és egyre tevékenyebben működik a szaktanácsadó és bemutató üzemek országos hálózata, jelenleg 402 szaktanácsadó és bemutató üzem segíti a termelőség-kezelés munkáját, közöttük vannak a legjobb termelőség-kezelés munkáját, 212 közös gazdaság, az elkövetkezendő időszakban a legfőbb teendő: hatékony szakpropagandával elősegíteni a szövetség gazdaságok megszilárdulását, az ártermelés növekedését, a jövedelem emelkedését./mti/

16.50

- 33 -

17.20
KR

bb 46. korszerűsítették a pannonia motorkerékpárt - most indul 15.000 kilométeres próbaujtára az új gép

i tó/tm szb vg

1961. november 16.

a csepel vas- és fémművek motorkerékpárgyárának tervezői és kísérleti üzemének dolgozói elkészítették a 250 köbcentiméteres pannonia motorkerékpár új típusu, korszerűbb változatának három kísérleti példányát. ügyeltek arra, hogy minél kevesebb alkatrészváltással biztosítsák a legmodernebb vonalvezetést, de megmaradjanak a pannonia jellegzetes vonalai is. fűradózásukat siker koronázta. az új gép nem burkolt s hat kilóval könnyebb, s korszerűbb a réginél. modernebb az új típus kormány szerkezetének a megoldása és ami igen lényeges, besüllyesztették a motorházba a motorkerékpár egyik legjobban szennyeződő és ezért sok üzemzavart okozó alkatrészét, a karburátort. újfajta sebességváltó automata szerkezetet alakítottak ki, az elhasznált gáz kivezetésére a korábbi kettő helyett egy kipuffogó-cső szolgál. teljesítménye egy lóerővel nagyobb, mint a most készülő pannonia motorkerékpáré.

az új gépeket most 15.000 kilométeres próbautra indítják, s ennek tapasztalatai alapján alakítják ki a végleges terveket. /mti/

--

bb 47. magyar pedagógusok utaztak az ndk-ba

i vt/gg szb sr

1961. november 16.

az 1961. évi magyar-német kulturális egyezmény alapján csütörtökön 14 pedagógus utazott hazánkból a német demokratikus köztársaságba, kéthetes tanulmányutra. nevelőink továbbképző tanfolyamot tökéletesítik német nyelvtudásukat. /mti/

--

bb 48. kádár jános távirata a szudáni köztársaság miniszterelnökéhez

tm szb sr

1961. november 16.

a szudáni köztársaság nemzeti ünnepe alkalmából kádár jános, a minisztertanács elnöke, üdvözlő táviratot küldött ferik ibrahim abbudnak, a szudáni köztársaság miniszterelnökének. /mti/

--

16.58

17.40

[Handwritten signature]

- 34 -

mti hivatalos közlemények

1961. november 16.

bb 55. a minisztertanács ülése

szb bs

1961. november 16.

a minisztertanács csütörtökön ülést tartott. az igazságügy-miniszter előterjesztése alapján megvitatta a magyar népköztársaság büntető törvénykönyvének tervezetét és úgy határozott, hogy az országgyűlés elé terjeszti.

az országos erdészeti főigazgatóság vezetője előterjesztette az erdőkről és a vadgazdálkodásról szóló törvény tervezetét. a kormány a tervezetet megtárgyalta, s elhatározta, hogy az országgyűlés elé terjeszti.

a minisztertanács jóváhagyta a román párt- és kormányküldöttség magyarországi tartózkodása alkalmával aláírt magyar-román kulturális és tudományos együttműködési egyezményt.

a minisztertanács meghallgatta és jóváhagyólag tudomásul vette a földművelésügyi miniszternek az őszi mezőgazdasági és betakarítási munkálatok előrehaladásáról szóló beszámolóját.

a kormány az egészségügyi miniszter javaslatára alsóbb tanácsok hatáskörébe utalt az egészségügyi szakigazgatás körébe tartozó egyes feladatokat.

a kormány ezután folyó ügyeket tárgyalta. /mti/

--

- 1 -

17.14
[Handwritten signature]

bb 51. a magyar külügyminisztérium válaszjegyzéke a jugoszláv szövetségi köztársaság külügyi államtitkárságához

gg szb sr

1961. november 16.

a jugoszláv szövetségi népköztársaság külügyi államtitkársága november 7-én jegyzéket adott át a magyar népköztársaság belgrádi nagykövetének, amelyben tájékoztatást adott lazo **vraçarics** jugoszláv állampolgár nyugatnémetországi letartóztatásának körülményeiről. a magyar külügyminisztérium november 15-én válaszjegyzéket adott át a budapesti jugoszláv nagykövetségnek, amelyben elítéli a német szövetségi köztársaság hivatalos szerveinek felháborító törvénytelen cselekedetét. a válaszjegyzék kifejezésre juttatja a magyar népköztársaság kormányának azon nézetét, hogy erélyes intézkedéseket kell foganatosítani a nyugatnémet militarizmus megfékezésére. /mti/

-. -

bb 53. pénteken leplezik le ujbudán komját aladár mellszobrát

i vt/sze szb sr

1961. november 16.

komját aladár költőnek, a forradalmi munkásmozgalom egyik kiemelkedő harcosának emlékére a 4. kerületi tanács ujbudán, a komját aladár utca és az erzsébet utca sarkán új parkban szobrot állíttatott. a költő mellszobrát pénteken délután 1 órakor leplezik le ünnepélyesen. /mti/

-. -

bb 54. országos levéltáros ankét pécsett

vid fm/ke szb fm

1961. november 16.

az ország levéltárainak vezetői kétnapos tanácskozást rendeztek pécsett. megvitatták a második öt éves tervben meghatározott feladatok jövő évi részleteit. mint a tapasztalatok bizonyítják, az ország levéltárai igen fontos népnevelő szerepet töltenek be, ha gyűjteményeiket nemcsak néhány tudós, kutató hanem minél több dolgozó ember is ismeri. ennek az ismertető munkának formája a kiállítások rendezése, továbbá népszerű tudományos kiadványok megjelentetése. /mti/

-. -

17.09

17.40

AK

- 35 -

bb 49. a mezőgazdasági nagyüzemekben mind közelebb kerül egymáshoz az állattenyésztői és az állatorvosi munka - megalakult az állatorvos társaság

t ie-lm ká

1961. november 16.

csütörtökön két napos állatorvostudományi konferencia kezdődött a magyar tudományos akadémián. a tanácskozási a közigazgatásban, a mezőgazdasági nagyüzemekben, tudományos intézményekben és egyéb területeken dolgozó többszáz állatorvos gyült össze. az állatorvos-napokat petőházi gábor földművelésügyi miniszter-helyettes nyitotta meg.

mint mondotta: ma már az állatállomány jelentős része állami gazdaságokban, a termelőszövetkezetek közös telepein található, s ez megköveteli az üzemi állatorvosi szervezet megerősítését. az a törekvésünk, hogy az állatorvosok többsége ne hatósági, hanem üzemi szakállatorvosi munkát vállaljon.

a termelőerők koncentrációja és a termelés szakosítása folytán fokozatosan elválk egymástól a tenyésztői munka- és az állattartás. a tenyésztés fejlesztésére a nagyüzemi gazdálkodás rendszerére számos új lehetőség biztosít: ilyen a mesterséges termékenyítés, az utódellenőrzés, az ivadékvizsgálat, s majd a legelővel vércsoport-vizsgálat, a mesterséges termékenyítés sok fertőzőbetegség terjedését zárja ki, nem is szólva a tenyésztői munka színvonalának nagyarányú növekedéséről.

a termelés szakosítása, az állatállomány koncentrációja egyéb új feladatokat is állít az állatorvosok elé. olyan magas színvonalú szakmai munka mellett, mint amilyent például egy nagy baromfi- és tojástermelő üzemi irányítása követel, már elmosódnak a határok az állattenyésztők- és az állatorvosok munkája között. ezekben az üzemekben az állatorvosoknak már be kell kapcsolódniuk a tenyésztői, takarmányozási munkába is, tevékeny irányítói, esetleg vezetői lehetnek az ilyen üzemeknek. a nagy állattartó telepek létrejötte ezen túlmenően is szükségessé teszi, hogy az állatorvosok, akiknek zöree eddig ábratlenos állategészségügyi feladatokat látott el, mind nagy számban képezzék magukat egy-egy állattenyésztési szakmában.

17.

bb 49. / a mezőgazdasági...folyt./-lm

petőházi gábor miniszterhelyettes megnyitó beszéde után manninger rezső, a magyar tudományos akadémia alelnöke a vírusok kimutatásának módszereiről, mócsy jános akadémikus pedig a múlt és a jelen állatorvosi munkaszemléletéről tartott előadást.

az állatorvostudományi konferencia első napján megalakult az állatorvos társaság. a különböző szakszervezetekhez tartozó állatorvosoknak a felszabadulás óta ez az első közös szervezete, amely megfelelő fórumot biztosít majd a tudományos, szervezeti és egyéb szakmai kérdések megvitatására. az állatorvos társaság az agrártudományi egyesület keretében, öt szakosztállyal működik.

a konferencia pénteken folytatja munkáját./mti/

-.-

bb 56. takarmányozási kiállítás nyílik a mezőgazdasági muzeumban

t cs/j-lm bs

1961. november 16.

a mezőgazdasági muzeum vajdahunyad-vári főépületében csütörtökön matolcsi jános, a muzeum főigazgatója tájékoztatta a sajtó képviselőit a szombaton megnyíló, új állandó jellegű kiállításról. rendkívül gazdag és érdekes ismeretanyag szemlélteti a nagyüzemi állattenyésztés kialakításához elengedhetetlen, tudományos alapú takarmánygazdálkodás főbb ágazatait: a korszerű rét- és legelőművelést, a „zöld futószalag”, megteremtésének legfőbb irányelveit, eszközeit, a szénakészítés régi és új módszereit, a munkát megkönnyítő és sok értéket megtakarító takarmánykonzerváló gépeket, berendezéseket. külön „fejezetben”, tárgyalja a kiállítás a kukorica és a silókukorica gazdasági jelentőségét, a termesztés és a felhasználás legjobban bevált módszereit, a takarmánykeverékek, ipari takarmányok előállítását, felhasználását, a silókészítés történeti fejlődését és a legkorszerűbb módszereit. az új, nagyszabású kiállítást szombaton délután nyitják meg a közönség számára.

matolcsi jános főigazgató a készülő új kiállítás bemutatása után az újságírók kérdéseire válaszolt, s beszélt a muzeum fejlesztési terveiről./mti/

17.30

18.30

-.-
- 37 -

bb 49. a mezőgazdasági nagyüzemekben mind közelebb kerül egymáshoz az állattenyésztői és az állatorvosi munka - megalakult az állatorvos társaság

t 1e-Lm ká

1961. november 16.

csütörtökön két napos állatorvostudományi konferencia kezdődött a magyar tudományos akadémián. a tanácskozási a közgazdaságban, a mezőgazdasági nagyüzemekben, tudományos intézményekben és egyéb területeken dolgozó többszáz állatorvos gyűlt össze. az állatorvos-napokat petőházi gábor földművelésügyi miniszter-helyettes nyitotta meg.

mint mondotta: ma már az állatállomány jelentős része állami gazdaságokban, a termelőszövetkezetek közös telepein található, s ez megköveteli az üzemi állatorvosi szervezet megerősítését. az a törekvésünk, hogy az állatorvosok többsége ne hatósági, hanem üzemi szakállatorvosi munkát vállaljon.

a termelőerők koncentrációja és a termelés szakosítása folytán fokozatosan elválik egymástól a tenyésztői munka- és az állattartás. a tenyésztés fejlesztésére a nagyüzemi gazdálkodás rendszerére számos új lehetőség biztosít: ilyen a mesterséges termékenyítés, az utódellenőrzés, az ivadékvizsgálat, s majd a jobbabb vércsoport-vizsgálat. a mesterséges termékenyítés sok fertőzőbetegség terjedését zárja ki, nem is szólva a tenyésztői munka színvonalának nagyarányú növekedéséről.

a termelés szakosítása, az állatállomány koncentrációja egyéb új feladatokat is állít az állatorvosok elé. olyan magas színvonalú szakmai munka mellett, mint amilyent például egy nagy baromfi- és tojástermelő üzem irányítása követel, már elmosódnak a határok az állattenyésztők- és az állatorvosok munkája között. ezekben az üzemekben az állatorvosoknak már be kell kapcsolódnuk a tenyésztői, takarmányozási munkába is, tevékeny irányítói, esetleg vezetői lehetnek az ilyen üzemeknek. a nagy állattartó telepek létrejötte ezen túlmenően is szükségessé teszi, hogy az állatorvosok, akiknek zöme eddig általános állategészségügyi feladatokkal látott el, mind nagyüzemi szinten képezzék magukat egy-egy állattenyésztési ágban.

17.

bb 49. / a mezőgazdasági...folyt./-Lm

petőházi gábor miniszterhelyettes megnyitó beszéde után manninger rezső, a magyar tudományos akadémia alelnöke a vírusok kimutatásának módszereiről, mócsy jános akadémikus pedig a múlt és a jelen állatorvosi munkaszemléletéről tartott előadást.

az állatorvostudományi konferencia első napján megalakult az állatorvos társaság. a különböző szakszervezetekhez tartozó állatorvosoknak a felszabadulás óta ez az első közös szervezete, amely megfelelő fórumot biztosít majd a tudományos, szervezeti és egyéb szakmai kérdések megvitatására. az állatorvos társaság az agrártudományi egyesület keretében, öt szakosztállyal működik.

a konferencia pénteken folytatja munkáját./mti/

-.-

bb 56. takarmányozási kiállítás nyílik a mezőgazdasági múzeumban

t cs/j-Lm bs

1961. november 16.

a mezőgazdasági múzeum vajdahunyad-vári főépületében csütörtökön matolcsi jános, a múzeum főigazgatója tájékoztatta a sajtó képviselőit a szombaton megnyíló, új állandó jellegű kiállításról. rendkívül gazdag és érdekes ismeretanyag szemlélteti a nagyüzemi állattenyésztés kialakításához elengedhetetlen, tudományos alapú takarmánygazdálkodás főbb ágazatait: a korszerű rét- és legelőművelést, a „zöld futószalag”, megtermelésének legfőbb irányelveit, eszközeit, a szénakészítés régi és új módszereit, a munkát megkönnyítő és sok értéket megtakarító takarmánykonzerváló gépeket, berendezéseket. külön „fejezetben”, tárgyalja a kiállítás a kukorica és a silókukorica gazdasági jelentőségét, a termesztés és a felhasználás legjobban bevált módszereit, a takarmánykeverékek, ipari takarmányok előállítását, felhasználását, a silókészítés történeti fejlődését és a legkorszerűbb módszereit. az új, nagyszabású kiállítást szombaton délután nyitják meg a közönség számára.

matolcsi jános főigazgató a készülő új kiállítás bemutatása után az újságírók kérdéseire válaszolt, s beszélt a múzeum fejlesztési terveiről./mti/

-.-

17.30

18.30

- 37 -

bb 52. a távlati városfejlesztési tervről tárgyalt a debreceni városi tanács

vid fm/ke szb fm

1961. november 16.

debrecen város tanácsa csütörtökön ülést tartott, amelyen résztvett stozicski ferenc, az mszmp hajdu-bihar megyei bizottságának titkára és bíri andrás, az mszmp debreceni városi bizottságának titkára is.

jávor nándor, a városi tanács vb. elnöke elmondotta, hogy a tanács által kiírt irodalmi, képzőművészeti és iparművészeti pályázatra csaknem száz pályamunka érkezett. valamennyi a város múltjából és jelenéből meríti témáját. utána átadta a jutalmakat a díjnyertéseknek, akiknek nevében mocsár gábor író, az írószövetség debreceni csoportjának titkára mondott köszönetet.

ezután bartha károly, a városi tanács vb. elnökhelyettese ismertette debrecen távlati fejlesztési programját. mérnökök nagy csoportja készítette el a 25 éves városfejlesztési tervet; a számítások szerint a város lakosainak száma 20-25 év alatt eléri az 160.000-et. ezért rendszerezni kellett a várostelepítés adottságait és javítani kell a telepítés meglévő hibáin. a jövőben a belvárosban 3-4 emeletes utcatorokat építenek, a jelenleg meglévő utcák házainak lebontásával zöldövezeteket alakítanak ki, a lakóközpontokból kitelepitik az ipari üzemeket. az ipartelepek létesítésére a város déli és nyugati részét jelölték ki. ezeket zöldövezetek választják majd el a lakórészekről. új lakótelepeket, új utakat építenek, kicserélik a város elavult csatornahálózatát. a nagyerdőben üdülőket létesítenek, a lakóházak egy részébe bekapcsolják a távfűtést./mti/

bb 57. a műszaki fejlesztés kérdéseiről tárgyalt a szot elnökségének műszaki-gazdasági tanácsa

t tz/gk szb vg

1961. november 16.

csütörtökön délután a szakszervezetek országos tanácsának elnöki tanácsstermében ülést tartott a szot elnökségének műszaki-gazdasági tanácsa. az ülésen megjelent brutyó jános, a szot főtitkára, továbbá kiss árpád, az országos műszaki fejlesztési bizottság elnöke, hevesi gyula, a magyar tudományos akadémia al-elnöke, valamint a tanács tagjai és a szakszervezetek illetékes titkárai.

/folyt.köv./

17.39
18.30

- 38 -

bb 57. /a műszaki fejlesztés... folyt./- szb

a tanácskozást brutyó jános nyitotta meg és vázolta a második öt éves terv végrehajtásával és ezen belül is a műszaki fejlesztéssel kapcsolatban a szakszervezetekre váró feladatokat.

ezután kiss árpád, az országos műszaki fejlesztési bizottság elnöke tájékoztatta a tanácsülés résztvevőit a második öt éves terv időszakában megvalósítandó műszaki fejlesztés néhány főbb problémájáról. /smerette az ipari ágazati összetétel megváltoztatását, valamint a legfőbb iparágak műszaki fejlesztését, megszabó előírásokat, elgondolásokat, valamint az automatizálás egyes kérdéseit. hangsúlyozta, hogy e feladatok megoldását igen nagymértékben segíthetik a legkülönbözőbb szintű műszaki tanácsok. a műszaki kérdésekben ugyanis ma már csak a kollektív munka lehet eredményes, és csak ezek a testületek biztosíthatják a vezetés és a gyakorlati élet állandó, szoros kapcsolatát.

ezután schmör géza, az országos tervhivatal műszaki titkársága helyettes vezetőjének előadása alapján megtárgyalták a műszaki fejlesztés legfelső vezetésének szervezeti kérdéseit. a vitában számos konkrét javaslat hangzott el. /mti/

- 39 -

17.45
18.30

KA

b 58. a földművelésügyi minisztérium tájékoztatója az őszi mezőgazdasági munkaversenyéről és az időszériu tennivalókról

i cs/gk-lm ká

1961. november 16.

a földművelésügyi minisztériumban most értékelték az őszi szántás-vetési és betakarítási verseny eddigi eredményeit. megállapították, hogy a szarvasi és a gyomai járás felhívása nyomán az ország legtöbb járása és termelőségvetkezetek csatlakozott a versenyhez, s a mozgalom számottevően segítette az őszi munkák előrehaladását. nagyrészt ennek köszönhető, hogy a rendkívül száraz időjárás ellenére az elmúlt év hasonló időszakához képest jobb eredmények születtek mind a szántás-vetésben, mind pedig a betakarításban.

a szövetkezeti tagok lelkiismeretes, szorgalmas munkája az eddigénél általában jobb munka-szervezés, valamint a nagyobb számú gép alkalmazása lehetővé tette, hogy a termelőségvetkezetek október végéig - a cukorrépaszedés és a kukoricatorés, valamint a szárvágás kivételével - befejezzék a betakarítási munkákat. november 11-ig a cukorrépának 86 százalékát szedték fel, s a kukoricának 87 százalékát törték le. a kétségtelenül jelentős eredmények mellett meg kell említeni, hogy a kukoricatorést nem mindenütt követte nyomon a szárvágás, ezért a dunántúli megyékben - veszprém megye kivételével - valamint bács-kiskun, pest, szabolcs-szatmár és nógrád megyében elmaradtak az országos teljesítéstől. a betakarítást, a szárvágás kivételével, november 11-ig 49 járás fejezte be. az ősziárpa vetéstervét a termelő üzemek telteljesítették, s november 11-ig a tervezett kenyérgabona-vetésterület 88 százalékán tették földbe a magot. a vetésnél különösen jó munkát végeztek a szarvasi és a gyomai járás, valamint a soproni, a mosonmagyaróvári, a kapuvári, az aszódí, az abaujszántói, az ercsi, a hevesi, a füzesabonyi, a gyöngyösi és a pásztói járás termelő üzeméi, ahol október 31-ig befejezték a vetést.

a rendkívül hosszúra nyúlt száraz időjárás miatt a termelőségvetkezetek egy része - nagyrészt munka ellenére - nem tudta október 31-ig befejezni a vetést, ezért a minisztérium ~~TT~~-re halasztotta az őszi verseny első értékelését. eddig az időpontig heves, nógrád, valamint győr-sopron megyében fejezték be a vetést. országosan 38 járás végzett a vetéssel a jelzett időpontig. a vetési tervüket teljesítő járásokból átcsoportosított erő- és munkagépek, továbbá az állami gazdaságok és a gépállomások gépeinek fokozott kihasználása lehetővé teszi, hogy a vetéssel elmaradt megyékben, illetve járásokban a következő néhány napon befejezzék a kenyérgabona-vetést.

/folyt.köv./
17.52

- 40 -

7 november

b 58. /a földművelésügyi...folyt./-lm

az őszi munkaverseny második szakasza még hátra van. a következő időszakban maradéktalanul be kell fejezni a vetést és betakarítást, ugyanakkor meg kell gyorsítani a mélyszántást. november 11-ig a mélyszántásra előirányzott terület 40 százalékán készültek el ezzel a fontos munkával. kívánatos, hogy a termelő üzemek december 10-ig ezzel is végezzenek, mert a verseny végső értékelésénél a mélyszántásnál elért eredményeket is számba veszik./mti/

--

bb 60. közlekedési dolgozók országos fényképkiállítása

t hi/tm szb sr

1961. november 16.

a közlekedési és szállítási dolgozók szakszervezetének rendezésében csütörtökön délután a közlekedési klubban megnyílt a közlekedési fotószaakkörök 6. országos fényképkiállítása. a kiállítást csaplár péter, a kszdsz elnöke nyitotta meg./mti/

--

bb 61. üdvözlőcíviratok az olasz-magyar baráti társaság 1. kongresszusához

k fe/tm szb sr

1961. november 16.

ortutay gyula, a magyar risorgimento emlékbizottság elnöke, az olasz-magyar baráti társaság november 17-én rómban megnyíló első kongresszusát táviratban köszöntötte. üdvözlő táviratot küldött nádasy kálmán, az állami operaház igazgatója, valamint fazekas istván kossuth tajos szülőfalujának, monoknak tanácselnöke. /mti/

--

bb 62. küldöttség utazott rómba az olasz-magyar baráti társaság kongresszusára

t fe/gg szb sr

1961. november 16.

az olasz-magyar baráti társaság november 17-e és 19-e között tartja rómban 1. kongresszusát, amelyre küldöttség utazott, vezetője: dr. rosta endre, a kulturális kapcsolatok intézetének ügyvezető elnöke, tagjai: meruk vilmos, a művelődésügyi minisztérium színházi és zenel főigazgatóságának vezetője, vas istván költő és dr. salusinszky istván, a római magyar külkereskedelmi kirendeltség vezetője, aki az olasz fővárosban csatlakozik a küldöttséghez. /mti/

--

18.44
19.25

- 41 -

/rk

bb 59. megvan a lehetőség a falu gyorsabb ütemű kulturális fejlődésére - véget ért a falusi népművelők kétnapos országos tanácskozása

t Lv/tm szb sr

1961. november 16.

a központi pedagógus továbbképző intézetben csütörtökön befejeződött a falusi népművelők kétnapos országos tanácskozása. a vitában több felszólaló foglalkozott a termelészövetkezetek és a művelődés kapcsolatával. hangsúlyozták, hogy ma már elképzelhetetlen a falusi népművelési munka anélkül, hogy figyelembe ne vessék a termelészövetkezeti parasztság igényeit. a könyvtárak állományáról elmondották, hogy a falusi és a járási könyvtárakban a mezőgazdasági szakkönyvek jelentős része elavult, az újak pedig igen magas szinten foglalkoznak a különböző mezőgazdasági kérdésekkel, s ezért csak kevesen értik meg. nagy szükség lenne közérthetőbben írt szakirodalomra is.

a falusi művelődési otthonok igazgatói, továbbá a párt- és tömegszervezetek képviselői közül, számosan kiemelték a falusi értelmiség szerepét a kulturális színvonal emelésében. elsősorban a pedagógusok azok, - mondták - akik a legmesszebbmenőkig kivesszik részüket a munkából és segítik a kulturális csoportok tevékenységét. a más foglalkozású értelmiségieket, az orvosokat, az ügyvédeket, az agronómusokat nem kapcsolják be eléggé a falu kulturális életébe. az elkövetkezendő időben különösen az agronómusok és agrármérnökök feladata, hogy segítsék a termelészövetkezeti parasztság szakmai színvonalának emelését.

ortutay zsuzsa, az országos nőtanács titkára felszólalásában kérte a falusi művelődési munkásokat, hogy fordítsanak gondot a mezőgazdaságban dolgozó asszonyok szakmai képzésére és általános műveltségük fejlesztésére.

dr. orbán lászló, a magyar szocialista munkáspárt központi bizottságának osztályvezetője felszólalásában többek között elmondta: az értekezlet is tükrözi, hogy a párt- és a tömegszervezetekben dolgozók egyre világosabban látják: az oktatási reform mellett, a falu kulturális fejlődése egyik legnagyobb feladatunk. /folyt.köv./

19.00
19.25

- 42 -

bb 59. /megvan a lehetőség... folyt./- szb

a falu kulturális színvonalának emelése - mondotta - szorosan összefügg a szocializmus építésével, s ez egyik alapja gazdasági fejlődésünknek is. míg korábban a régi elmaradott termelési viszonyok akadályozták a falu kulturális fejlődését, most az új termelési viszonyok kialakulásával megvan a lehetőség, hogy gyorsabb ütemű fejlődést érjünk el ezen a területen is.

hangsúlyozta: falun három kulturális központ alakult ki, s ezeket jól felhasználhatjuk. első az iskola, amely ma már nemcsak a gyermekek oktatását szolgálja, hanem egyre több dolgozónak nyújt lehetőséget, hogy ott esti, vagy levelező oktatásban részesülhessen. a művelődési otthon a másik olyan központ, amelyet jobban kell felhasználni. sok helyen áldozatkész társadalmi munkával, jelentős anyagi támogatással felépítik a művelődési otthonokat, de később nem használják kellőképpen a falusiak szórakoztatására, a kultúra terjesztésére. még gyakran előfordul, hogy egyes művelődési otthonok műsorpolitikája nem megfelelő. a célunk az, hogy az otthonok is minél előbb az igazi központjai legyenek a falusi kulturának.

orbán lászló a harmadik tényezőként a könyvtárakat jelölte meg, ahová ma már egyre több és jobb könyv kerül; ezek olvasottsága sok esetben azon mulik, hogy megfelelően ajánlják-e a könyvtárosok. nem közömbös az sem, hogy a falusi könyvtárakat olyan helyiségekbe helyezték el, ahová szívesen mennek az emberek.

orbán lászló a termelészövetkezeti akadémiák jelentőségéről szólva hangsúlyozta: az a törekvés, hogy az akadémiák összefüggő ismereteket adjanak, segítsék a szocialista utra lépett parasztság szakmai és általános műveltségének emelését. a falun élő értelmiségiekkal kapcsolatban elmondotta: egyes pedagógusokat túlságosan elárasztanak kulturális munkával, míg másokat nem vonnak be eléggé. jobban kell elosztani a munkát az értelmiségi dolgozók között.

kovács rudolf, a szövesz elnökhelyettese után siklós jános, a csongrád megyei pártbizottság titkára ajánlotta: a földművelésügyi minisztérium gondoskodjék a termelészövetkezeti brigádvezetők továbbképzéséről.

aczel györgy, a művelődésügyi miniszter első helyettesének zárszavával ért véget a falusi népművelők kétnapos országos tanácskozása. /mti/

19.07
19.26

- 43 -

bb 63. a demokratikus ifjúsági világszövetség távirata a francia kormányhoz

i lv/tm-lm sr

1961. november 16.

a demokratikus ifjúsági világszövetség tiltakozó táviratot intézett a francia kormányhoz, amelyben az algériai politikai foglyok szabadonbocsátását követeli. a divsz - mondja a távirat - mélységesen elítéli az algériai politikai foglyok emberi jogainak megsértését, kínzását. a világszervezet 101 millió tagja nevében szolidaritásunkat fejezzük ki az éhségstrájkban álló algériai foglyokkal, akik a politikai foglyoknak kijáró jogaik érvényesítését követelik, s harcolnak a genfi egyezmény megvalósításáért. a francia hatóságokat e hazafiak életéért felelősség terheli.

a demokratikus ifjúsági világszövetség követeli, ben bella és más letartóztatott algériai vezetők azonnali szabadlábra helyezését, s emberi jogaiknak tiszteletben tartását. követeli továbbá az algériai köztársaság ideiglenes kormányával a tárgyalások újrafelvételét./mti/

bb 64. v.e. csugunov docens, visszautazott a szovjetunióba

i fe/gg-lm sr

1961. november 64.

v.e. csugunov docens, a jogtudományok doktora, a voronyezsi állami egyetem jogi karának tanszékvezetője, aki a magyar-szovjet kulturális egyezmény alapján, a kulturális kapcsolatok intézetének vendégeként egy hónapot töltött hazánkban, visszautazott a szovjetunióba. magyarországi tartózkodása alatt több előadást tartott a budapesti eötvös loránd tudományegyetem jogi karán, a szegedi és pécsi tudományegyetemen, kecskeméten, miskolcon. elutazása előtt molnár jános művelődésügyi miniszter-helyettes fogadta a szovjet jogtudóst./mti/

bb 65. időjárásjelentés

tm-l m bs

1961. november 16.

a meteorológiai intézet jelenti november 16-án, csütörtökön 18 órakor:

párás, ködös idő

várható időjárás péntek estig: csendes, felhős, párás, ködös idő, néhány helyen ködszítálás, vagy kevés eső. várható legmagasabb nappali hőmérséklet pénteken 5-8 fok között./mti/

- 44 -

19.17
19.18

bb 66. több mint tizezren nézték meg a veszprém megyei petőfi színház legelső előadásait

vid fm/ke-lm fm

1961. november 16.

a veszprém megyei petőfi színház, amely október közepén nyitotta meg kapuit, négy városban és tíz községben összesen 40 előadáson mutatta be első, műsorra tűzött darabját, jókai: a köszívű ember fia címmű drámáját. a színházat már az első hetekben megkedvelte a közönség: egy hónap alatt több mint tizezer ember nézte meg az előadásokat. a zömében fiatal művészekből álló társulat gyakran szerepel az ipari központokban és a termelőszövetkezeti községekben. bérleti előadásait minden városban sokszázan látogatják.

a színház csütörtökön tartotta a műsorára tűzött második színű, mesterházi lajos: a tizenegyedik parancsot címmű színdarabjának nyilvános főpróbáját./mti/

bb 67. irodalmi est nyiregyházán

vid fm//ke-lm f m

1961. november 16.

a hazafias népfront, a tudományos ismeretterjesztő társulat és az új írás szerkesztősége csütörtökön jól sikerült irodalmi estet rendezett nyiregyházán. a mórlicz zsigmond színházban a szabócs-szatmár megyei népfrontbizottság elnökhelyettese nyitotta meg az estet, majd tóth jános, az új írás munkatársa tartott előadást. az esten résztvett több fővárosi író is./mti/

19.50
20.00

- 45 -

PK

bb 68. tiz éves a magyar-román kölcsönös könyvkiadás - ünnepség a könyvklubban

t v hmé-lm sr

1961. november 16.

a magyar-román kölcsönös könyvkiadási megállapodás megkötésének tizedik évfordulója alkalmából, a magyar könyvkiadás és terjesztés dolgozói ünnepséget tartottak a könyvklubban. a baráti összejövetelen részt vett dr. köpeczi béla, a kiadói főigazgatóság vezetője, a főigazgatóság több vezető munkatársa, pataki jános, a kulturális kapcsolatok intézetének főtárosa, svéd anórás, a kultura könyv- és hírlap külkereskedelmi vállalat igazgatója, a vállalat több munkatársa, a külügyminisztérium képviselője, valamint a könyvkiadás és könyvterjesztés számos vezetője és dolgozója. ott volt aurel michale író, a román kiadói főigazgatóság vezetője, alexandru pezderka, a főigazgatóság osztály-vezetője, gheorghe ionescu, a román könyv-külkereskedelmi vállalat vezérigazgatója és vasile moldovan, a román nagykövetség kulturális tanácsosa.

dr. köpeczi béla, a kiadói főigazgatóság vezetője az ünnepségen beszélt az elmúlt tiz esztendő közös munkájáról, eredményeiről. elmondotta, hogy a tiz esztendő alatt összesen hárommillió könyvet exportáltunk romániába és ötmilliót importáltunk. olvasóink a szerződés megkötése óta még jobban megismerték - és megszerették - a román irodalmat. köpeczi béla szólt a jelentégi tárgyalásokról is, amelyeken az 1962. évi kölcsönös könyvkiadást vitatják meg. aurel michale válaszában méltatta a kölcsönös könyvkiadás eddigi eredményeit, jelentőségét és a jövő évi megállapodásról szólva bejelentette: az eddiginél nagyobb mértékben adnak ki művészeti, idegen nyelvű, népszerű ismeretterjesztő tudományos és szakmai könyveket. az 1962-es évi kölcsönös könyvkiadási megállapodást a jövő héten, szerdán írják alá.

ezután a könyvkiadási és terjesztési dolgozók, valamint a román vendégek szívélyes, baráti légkörben hosszasan elbeszélgettek./mti/

20.30

- 46 -

bb 69. ünnepi műsoros est a magyar-csehszlovák kulturális egyezmény aláírásának tizedik évfordulója alkalmából

t fe-hmé-lm bs

1961. november 16.

a magyar-csehszlovák kulturális egyezmény aláírásának tizedik évfordulója alkalmából csütörtökön ünnepi műsoros estet rendeztek az országos filharmónia kamaratermében. megjelent az esten kovács zoltán, az mszmp központi bizottsága külügyi osztályának helyettes vezetője, dr. rosta lászló, a külügyminisztérium főosztályvezető-helyettese, a kulturális kapcsolatok intézetének és a külügyminisztériumnak több vezető munkatársa, társadalmi és művészeti életünk számos képviselője. megjelent frantisek písek, a csehszlovák szocialista köztársaság budapesti nagykövete, és a nagykövetség több munkatársa, valamint a diplomáciai testület számos képviselője.

dr. rudolf holcsik, a csehszlovák kultura igazgatója üdvözölte a megjelenteket, majd dr. bognár józsef, a kulturális kapcsolatok intézetének elnöke mondott ünnepi beszédet, méltatta a két baráti ország között állandóan erősödő gazdasági és kulturális kapcsolatát. az ünnepi műsorban az állami operaház neves művészei, továbbá a tátrai-vonósnégyes szerepelt./mti/

- 47 -

20.45

21.00

MTI.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda, Budapest, I., Fém utca 5-7. Telefon: 159-490, 359-590

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel

mti belső hírek

1961. november 17.

bb 1. az 1963. évi naptárak és kalendáriumok engedélyezése

k vt/tm szb sr

1961. november 17.

az országos tervehivatal elnökének utasítására az 1963. évre megjelenő nyomdai uton előállított, bármilyen alakban készülő, kereskedelmi forgalomba kerülő, vagy ajándékozási célt szolgáló naptárak és kalendáriumok kiadására a művelődésügyi minisztérium kiadói főigazgatóságától /budapest, 5. kerület szalai utca 10-14/ 1961. december 10-ig engedélyt kell kérni. a határidő után beérkező kéréseket a kiadói főigazgatóság nem veszi figyelembe. /mti/

bb 2. a sejtek titka - miért nem türi az élő szervezet a szövetek és szervek átültetését?

i ms/gk szb sr

1961. november 17.

törő Imre akadémikus, a budapesti orvostudományi egyetem rektora székfoglaló előadásában olyan alapvető biológiai folyamatokat világított meg sejtteni szempontból, amelyeknek tisztázása a gyakorlati orvostudomány érdekében is rendkívül fontos.

a sebészetnek nagy problémája, hogyan lehetne a baleset vagy betegség folytán elpusztult szerveket, szöveteket élő szervek, szövetek átültetésével pótolni. ennek akadálya az úgynevezett biológiai specificitás. ez azt jelenti, hogy a különböző fajok, fajták és egyedek is egymástól eltérő fizikai-kémiai szerkezetiük. ezért szervezetük egyes részletei a másikat nem helyettesíthetik. ez a mélyreható különbség még sejteikre is jellemző. ha egy hiányzó szervet vagy szövetet átültetéssel akarnak pótolni, akkor a tapasztalatok szerint a befogadó szervezet éppúgy védekezik ellene, mint más idegen anyag ellen, gyulladás képződik és a szervezet végül is kiveti magából az idegen szövetet. egyedül a vérátömlesztés mondható sikeres szövetátültetésnek, de előbb ennek is ki kellett dolgozni a tudományos alapjait, tisztázni kellett a vérfehérjék specificitását, ami a vércsoportok megállapításához vezetett. ezen a téren is vannak azonban még megoldatlan problémák.

figyelemre méltó jelenség, hogy az embrióban, amely még egységes, nem differenciálódott szövet, nincs meg a felnőtt szervezetben tapasztalható ellenállás az idegen szövetekkel szemben. sőt, az embrionális szövet átültetését a felnőtt szervezet is eltüri.

/folyt. köv./